

Ob dnevu republike čestitajo vsem občanom in delovnim ljudem kamniške občine

Občinska skupščina in družbeno politične organizacije

Protestno pismo!

Člani aktiva ZB NOV kemično-keramične industrije »SVIT« KAMNIK najostreje protestiramo proti sklepom avstrijske vlade in nekaterih neofašističnih strank, da bi preštevili našo manjšino na avstrijskem Koroškem. Borci NOV, zbrani na ustanovnem sestanku, zahtevamo, da zagotovijo našim rojakom v zamejstvu osnovne pravice in pogoje, ki jih mora imeti neka manjšina, da ji je zagotovljen obstoj. Podpiramo pravičen boj Slovencev in Hrvatov v Avstriji za pravice, ki jim jih je dolžna nuditi Avstrija po meddržavni pogodbi.

BORCI IZ KAMNIŠKEGA »SVITA«



KAMNIŠKI OBČAN

LETO XIII. ŠT. 11 NOVEMBER 1974 1 DINAR

GLASILO SZDL OBČINE KAMNIK

5. IN 8. DECEMBRA LETOS

Volitve delegacij za samoupravne interesne skupnosti

V začetku decembra bomo tudi občani in delovni ljudje

KJE STE DELEGATI?

Na nedavnem zasedanju zbora krajevnih skupnosti je bilo navzočih kar 32 delegatov od skupno 36, kolikor bi jih moralo biti prisotnih. Več kot 90-odstotna udeležba bi dejali in takoj nato pristavili, da je bila udeležba res številna. Žal ni bilo vse tako rožnato kot bi si mislili, na seji so namreč manjkali delegati iz krajevnih skupnosti Duplica, Volčji potok in Motnik. Tako odnos nekaterih delegatov do svojih volivcev res ni pravičen. Sedaj, ko delegacije volijo svoje delegate izmed članov delegacije, bi prav gotovo lahko zagotovile, da bo izvoljeni delegat gotovo prisoten na seji občinske skupščine. V nekaterih delegacijah so se dogovorili in poslali na sejo kar po dva delegata, da bi k razpravi in oblikovanju sklepov prispevali kar največ. Morda bi jih v prihodnje posnemali na Duplici, v Volčjem potoku in v Motniku. Na sestanku občinske skupščine je bilo tokrat govora tudi o gradnji šolskih objektov v kamniški občini. Mar na Duplici nestrpno ne pričakujejo nadaljnje gradnje osnovne šole, ki bo morala v nekaj letih prarasti v popolno osnovno šolo? - tj

naše občine izvolili delegacije za nove skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Zakaj bomo letos že drugič volili?

Ustava določa, da so sestavni del skupščinskega sistema, to pomeni, da enakopravno odločajo z zborov združenega dela tudi skupščine temeljne izobraževalne skupnosti, kulturne skupnosti, zdravstvene skupnosti, skupnosti otroškega varstva, skupnosti socialnega varstva in skupnosti za raziskovanje. Te skupščine pa doslej niso bile sestavljene na delegatskem načelu. Da bi te skupščine dobile svoje delegate, je treba v vseh TOZD in krajevnih skupnostih izvoliti splošne delegacije za vse te interesne skupnosti. Te delegacije iz TOZD bodo v zboru uporabniki ali pa v enotne skupščine pošiljale 17 delegatov, obrtniki bodo iz že izvoljene delegacije za občinsko skupščino pošiljali enega delegata, prav tako kmetje 1 delegata, ki bodo pošiljale v vsako od skupščin SIS 10 delegatov. Izvajalci storitev, torej šole, zdravstvene ustanove, vrtci, kulturne ustanove pa bodo iz svojih vrst delegirali v ustrezne skupščine 10-20 delegatov.

Skupščine posameznih SIS bodo torej štejele od 39-49 delegatskih mest.

Kakšna naj bo nova delegacija v delovni organizaciji, v krajevni skupnosti? Po zakonu naj bi splošna delegacija štela najmanj 10 članov. Tam, kjer se bodo odločili za posebne delegacije za vsako interesno skupnost, pa ta delegacija lahko šteje najmanj 5 članov.

Sestava delegacij mora ustrezati sestavi zaposlenih delavcev, oziroma občanov v krajevni skupnosti. Tiste delovne skupnosti ali krajevne skup-

nosti, ki ne bodo imele svojega delegatskega mesta v skupščini interesne skupnosti, bodo delegirale svoje delegate v konferenco delegacij, ki bo določala delegata za sejo ustrezne skupščine.

Volilni postopek bo enak kot pri spomladanskih skupščinskih volitvah. Volili bodo torej vsi zaposleni delovni ljudje v TOZD in vsi občani stari nad 18 let v krajevnih skupnostih. Volitve v delovnih organiza-

cijah bodo v četrtek, 5. decembra, v krajevnih skupnostih na običajnih voliščih pa v nedeljo, 8. decembra letos.

Občani in delovni ljudje, s polnoštevilno udeležbo na volitvah bomo spet napravili nov

korak naprej v uresničevanju naše ustave in omogočili čimprejšnjo uveljavitev načela, da bo delovni človek resnično odločal na vseh področjih družbenega življenja.

F.S.

● Z OBČINSKE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV

Počasen razvoj gospodarstva

Kamniško gospodarstvo ne napreduje tako hitro, kot bi pričakovali, so ugotovili člani občinske konference zveze komunistov Kamnik. Občina se je po razvitosti še leta 1961 uvrstila na 14. mesto med slovenskimi občinami, lani pa je zdrknila na 25. mesto, kar pomeni, da sodi med srednje razvite slovenske občine. Kje so vzroki gospodarske stagnacije, saj je znano, da je kamniško gospodarstvo ob koncu vojne imelo številne primerjalne prednosti pred drugimi. V Kamniku je bila že prej locirana industrija, veliko je bilo kvalificiranih delavcev, bili so tudi nekateri strokovnjaki, doma je bila industrijska tradicija in še bi lahko naštevali. Vsega tega v Velenju, Novem mestu, in drugih slovenskih občinah, ki se naglo razvijajo, niso imeli. Torej, kje so vzroki?

Člani konference so ugotovili, da kamniške gospodarske organizacije, razen redkih izjem, nimajo zadosti smelih programov, ki bi ob pomoči bank prispevali k razvoju. Že dejstva, da so v preteklosti koristili le 25 odstotkov tujih

sredstev, dokazujejo premalo smelosti pri investiranju. Delovna intenzivnost kamniškega delavca prav gotovo ne zaostaja za slovenskim, vendar je kamniška produktivnost mnogo manjša od slovenskega povprečja. To tudi pomeni, da so bile dosedanje investicije premalo učinkovite. Tudi povečanje proizvodnje je v bližnji preteklosti vse preveč slonelo na močnem zaposlovanju novih delavcev, čeprav je znano, da jih v kamniški občini ni več. Na delo se vozijo iz bližnje in daljne okolice, celo iz gornje Savinjske doline.

Kamniško gospodarstvo se tudi ne more več pohvaliti z zadostnim številom strokovnjakov, saj tudi po tem zaostaja za slovenskim povprečjem. Mladi strokovnjaki vse preveč hitro zapuščajo nekatere kamniške industrijske gospodarske organizacije, ker jih te ne znajo ustrezno zaposliti. V večjih podjetjih prav gotovo mora obstajati možnost za poglobljenejši študijsko delo in strokovnjakom ne bi bilo treba iskati možnosti lastnega razvoja v drugih sredinah.

Kaj je torej ostalo od ugodnega začetka, ki je mnogo obetal? Ostala je le tradicija, ki pa je žal vse preveč prepojena z mojstrsko miselnostjo in samozadovoljstvom.

Komunisti so se dogovorili, da je treba prepočasni razvoj na vsak način pospešiti. Neposrednim proizvajalcem je treba

zagotoviti pravico odločanja o delitvi vsega dohodka, kar bo zavril odtujevanje ustvarjene akumulacije. Pri sprejemanju srednjeročnih programov razvoja bodo morali komunisti zagotoviti dovolj smelega programa, ki naj temelje na realnih možnostih kamniškega gospodarstva.

T. JANČAR



Tovarna usnja UTOK v Kamniku slavi 28. novembra 50-letnico podjetja. Proslava bo v hali v Domžalah. V kulturnem programu v zvezi s proslavo bo nastopila tudi tovarniška recitacijska skupina z recitalom „Pred puškami stojim“. S tem bodo seveda tudi počastili spomin na številne žrtve iz kolektiva, ki so junaško padle med osvobodilno vojno, kakor usnjarski talec, upodobljen v kipu pred vhodom v tovarno, ki v usnjarskem predpasniku z zvezanimi rokami prezirljivo zre v puškine cevi.

I. Z.

Kdaj bomo izkoristili topli vrelec?

O toplem vrelcu v Vasnem v Tuhinjski dolini je bilo že veliko napisanega in občani so pričakovali, da bi v kar najkrajšem času lahko začeli graditi turistično-zdravstveni center, ki bi v marsičem gospodarsko razgibal Tuhinjsko dolino. Kamniška občinska skupščina je na zadnji seji določila, da se območje Vasnega ne sme pozidati brez predhodnega programa. Zato bodo v kratkem času izdelali zazidalni načrt, ki bo določal način zazidave Vasnega in okolice.

Delegati občinske skupščine niso bili zadovoljni s počasnostjo pri začetku gradnje turistično-zdravstvenega centra. Pravzaprav v Kamniku nihče še ne ve, ali se bo ljubljanski Viator odločil izkoristiti „atomski“ vrelec v Vasnem. Ne smemo namreč pozabiti, da so vrelec v Vasnem ocenili kot najbolj radioaktiven vrelec v Sloveniji, ki je bogat zlasti z magnezijevimi spojinami. Letošnje raziskave so namreč pokazale, da je „atomski“ vrelec še toplejši, kot so lani izmerili, in kar je še bolj zanimivo, tople vode je vsaj 20 litrov v sekundi.

Delegati zbora krajevnih skupnosti so sklenili pozvati Viator in ljubljanski investicijski zavod, da se odločita o nadaljnji usodi „atomskega“ vrelca v Vasnem. Če Viator ni zainteresiran za gradnjo turistično-zdravstvenega centra, je treba pridobiti druge investitorje, ki bi želeli razvijati turizem v tem kraju Slovenije.

-tj

Volitve delegacij in sestava skupščin samoupravnih interesnih skupnosti

1. Delegacije in njihova sestava
Splošna delegacija, ki naj bi z delegati napajala vse skupščine SIS, naj bi štela najmanj 10 delegatov. Ker bodo kasneje ustanovljene še nove SIS, je prav, da je splošna delegacija nekoliko širša, da bo lahko pokrila tudi te skupščine.

Delovni ljudje se lahko odločijo tudi za posebno delegacijo za vsako SIS ali samo za določeno področje (n.pr. šolstvo, zdravstvo itd.)

Delegacijo mora imeti vsaka TOZD in KS ter mora v svoji sestavi imeti delegate iz vseh delov delovnega procesa, mora odražati sestav zaposlenih oz. občanov v krajevni skupnosti.

V delegaciji hko sodelujejo tudi delegati, ki so izvoljeni v delegacijo za občinsko skupščino, vendar na skupni seji občinske skupščine in skupščine SIS lahko sodelujejo le v svojstvu delegata samo ene, ne pa obeh delegacij hkrati.

2. Volitve delegacij

Koordinacijski in volilni postopek sta povsem enaka kot pri splošnih volitvah skupščinskih

delegacij. Volitve razpišejo delavski sveti oz. sveti KS. Imenujejo tudi volilne komisije v vsaki TOZD oz. KS. Te komisije pa postavijo volilne odbore za vsako volišče.

Volitve so tajne z glasovnicami. Volitve delegacij bodo opravljene v TOZD 5. decembra, v krajevnih skupnostih pa 8. decembra 1974.

3. Ustanovitev SIS in sestava njihovih skupščin

Najprej bomo na delegatski osnovi preoblikovali tiste samoupravne interesne skupnosti, katerih skupščine so sestavni del skupščinskega sistema.

To so v občini:

- temeljna izobraževalna skupnost,
- temeljna kulturna skupnost,
- komunalna zdravstvena skupnost,
- enota raziskovalne skupnosti (republiške),
- temeljna skupnost socialnega varstva, v kateri sodelujejo:
- temeljna skupnost socialnega skrbstva,
- temeljna skupnost otroškega varstva,

- enota skupnosti invalidsko-pokojniškega zavarovanja (republiške),

- enota skupnosti za zaposlovanje (regionalne).

Te skupnosti bodo ustanovljene s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi, ki ga bodo podpisali delegati delovnih ljudi in občanov. Skupščine naslednjih skupnosti bodo sestavljene iz dveh zborov, ZBORA IZVAJALCEV, ki ga sestavljajo delegati iz tistih delovnih skupnosti, ki opravljajo dejavnost n.pr. na področju šolstva, zdravstva, kulture itd., in IZ ZBORA UPO-RABNIKOV teh dejavnosti (navedeno je predlagano število delegatskih mest v posameznem zboru):

- temeljna izobraževalna skupnost
- temeljna kulturna skupnost
- komunalna zdravstvena skupnost
- temeljna skupnost otroškega varstva

Za enotno število delegatskih mest v zborih uporabnikov smo se dogovorili zato, da bi se delegacije po istem principu združevale v konferenčne delegacije na vseh področjih. Delovne skupnosti imajo v zborih uporabnikov 17 delegatskih mest, kmetje in obrtniki pa po eno delegatsko mesto (oboje pošiljajo delegate iz že izvoljenih delegacij za občinsko skupščino).

V zbor izvajalcev delovni ljudje lahko delegirajo delegate iz splošne delegacije, ali pa to nalogo opravljajo delavski sveti oz. drug samoupravni organ.

Enotno skupščino bodo imele te skupnosti oz. enote:
- socialno skrbstvo 29 (17 TOZD, 1 obrt., 1 kmet, 10 KS),
- pokojniško in invalidsko zava-

rovanje 17 (od tega 3-5 upokojencev),
- zaposlovanje 29 (17 TOZD, 1 obrt., 1 kmet., 10 KS),
- raziskovanje 17.

V občini bomo na novo ustanovili skupnost socialnega skrbstva, ki bo skrbela za reševanje problemov socialno šibkih občanov, ostarelih ljudi, za razvijanje vseh oblik pomoči potrebnim občanom. To področje je bilo doslej v pogledu financiranja vključeno v občinski proračun. Sedaj pa se bodo delovni ljudje v okviru te skupnosti dogovorili o izvornih dohodkih za te namene.

Na mestu je verjetno pripomba, da so številke glede delegatskih mest v skupščinah SIS in posameznih zborih le predlog, oz. okvir za razpravo. Delovni ljudje in občani naj

zbor uporabnikov	zbor
29 (17 TOZD, 1 kmet, izvajalcev 1 obrt. + 10 KS)	16
29	13
29	14
29	10

bi se s sporazumi o ustanovitvi dogovorili za določeno število delegatskih mest, pri čemer bi bilo vsekakor treba upoštevati potrebo po čimbolj enotnem medsebojnem povezovanju delegacij zaradi delovanja skupnih delegatov.

● V MUZEJU NA ZAPRICAH

Razstava partizanske sanitete

V razstavnih prostorih muzeja na Zapricah so v oktobru odprli razstavo partizanske sanitete v NOB. Organiziral jo je in pojasnil zbranim udeležencem dr. Matija Žgajnar, višji kustos muzeja Revolucije v Ljubljani. O partizanski saniteti pa je govorila dr. Pavla Lah, ki je bila v času NOB partizanska zdravnica.

Razstava nam s teksti, skicami bolnišnic, slikami in predmeti iz partizanskega zdravstva pojasnjuje napore in skrbi za ranjence in bolnike na terenu.

Zdravniški matični odbor, ki so ga junija 1941 ustanovili v Ljubljani, je s političnim in propagandnim delom pridobival zdravnike in druge zdravstvene delavce za OF in organiziral tečaje za prvo pomoč. Posebno vlogo je odigral pri skrivanju aktivistov v bolnišnicah in pri reševanju zapornikov. Na deželi so v skladu s potrebami gradili bolnišnice bunkerje, ki so imeli po 6 do 10 ležišč, pa tudi večje bolnišnice. Sanitetna in ekonomska služba je skrbela za oskrbovanje bolnišnic z vsem potrebnim.

Na razstavi se lahko v kratkih besedah seznanimo tudi s sanitetno službo na našem območju, kjer je vzplamnela prva organizirana vstaja ljudstva proti okupatorju.

Na kamniško-moravškem območju nastanejo od maja 1942 preprosta sanitetna zatočišča, izkopana v zemljo ali pa zgrajena iz lesa v težko dostopnih krajih. Prva mala baraka iz smrečja, pokrita z lubjem, ki je sprejela 6 ranjencev, je nastala v Tuhijski Srednji vasi že 12. maja 1942. Sem je hodil zdravil dr. Milan Cunder, zdravnik Kamniškega bataljona. Ta bolnišnica je delala do srede julija 1942. Junija 1942 je nastal bolniški bunker Tri sestre v bližini Lukovice pri Domžalah pod Znojilami. Tudi sem sta hodila zdravil dr. Cunder in bolničar Jože Pirš-Luka. V bunker so lahko sprejeli samo pet ranjencev hkrati, vendar je ostal neodkrit do osvoboditve. Bolničar Jože Kompan-Kladvo je avgusta 1942 začel graditi v moravškem okolišju tri bunkerje: pod Grmačo, v Kosezah in Tustanju.

Večje bolnišnice v kamniško-moravškem območju pa so začeli graditi leta 1943. Marca 1943 je nastala bolnišnica Bređa ali Srečo v Tuhijskem grabnu pod Menino. Zgradil jo je Rudolf Baloh, zdravil pa je ranjence tudi dr. Bogdan Premrou iz Kamnika.

Manjša bolnišnica je v tem času nastala tudi pod Krvavo pečjo nad Črno. Jeseni 1943 je bolničar Kladvo postavil dve bolnišnici: bolnišnico Ribnik v požgani graščini v bližini Moravč, mimo tega pa še več bolniških bunkerjev v bližini nekaterih kmetij.

Leta 1944 pa že slovi na tem terenu postojanka Triglav, ki ji je bil upravnik Jože Pirš-Luka, zdravil pa je hodil dr. Mitja Kac. Dne 6. maja je Triglav doletela huda nesreča: odkril jo je sovražnik. Del ranjencev se je srečno umaknil, kar 43 pa jih je sovražnik pobil ali ujel.

Mengeški zdravnik dr. Tine Zajc-Miha je postavil bolnišnico pri Komendini na Dobravi. Bila je znana kot bolnišnica dr. Mihe. Deloviti je začela aprila 1944, tik pred preselitvijo 11. junija 1944 pa so jo odkrili nacisti in zverinsko pobili zdravnika dr. Zajca in enajst ranjencev.

Na razstavi si lahko ogledamo slike iz našega območja, ki nam predstavljajo delo zdravnikov na terenu in redke posnetke bolnišnic. Med slikami so zlasti nekatere, ki jih velja omeniti. Na posnetkih so padli zdravniki dr. Julij Polc, dr. Tine Zajc-Miha in dr. Peter Držaj, ki je padel kot sanitetni referent četrte operativne cone 25. decembra 1944 v Tuhijski dolini. Maketa Lukove bolnišnice pri Kolovcu, vhod v dr. Mihovo bolnišnico na Komendski dobri, Velika zijavka v Podvolovjaku, bolnišnica Koroškega odreda v Robanovem kotu, ranjenci, ki so jih zajeli Nemci v Lučki Beli, Jože Pirš-Luka na Veliki planini, dr. Beniger iz Domžal pri delu na Pohorju in drugi.

Seveda so na razstavi razstavljeni vsi predeli od Primorske do Maribora, zato bi v tem zgoščnem prikazu veljalo za naše razmere še dodati: iz Kamnika sta odšla v partizane zdravnika dr. Ludvik Znidaršič in dr. Bogdan Premrou, iz Domžal dr. Jože Beniger, v partizanih so sodelovali dr. Kirn, dr. Kovač, dr. Niko Sadnikar je bil sanitetni referent kirurške ekipe v Banijski diviziji v Liki itd. Sicer pa je mnogo tega prikazano na oddelku NOB v kamniškem muzeju.

Razstava bo odprta še ves mesec december. Muzej je odprt za obiskovalce v sredo od 9. do 16., v petek, soboto in nedeljo pa od 9. do 13. Za obiske učencev osemletk in gimnazije pa bo muzej pripravil predavanja, če se šole prijavijo teden dni vnaprej. Predavanja so pripravili prevzeti dr. Franja, dr. Pavla Lah in drugi partizanski zdravniki. V muzeju bodo namestili sedeže za en razred učencev.

Razstava partizanske sanitete nam zgornjo kaže, kaj pomeni za bodočo varnost domovine imeti izkušnje tudi pri organizaciji zdravstvene službe v najtežjih pogojih.

I.Z.

● RAZGOVOR Z DELEGATOM

CENEJE DO STANOVANJ

Med štirimi kamniškimi delegati na VIII. kongresu zveze sindikatov Slovenije v Celju je bil rudi Franc Kočar, prodajni referent v šmarsi Menini. V delovni organizaciji je tudi predsednik organa delavske kontrole in tajnik osnovne sindikalne organizacije. Ob njegovi vrnitvi s kongresa smo mu zastavili nekaj vprašanj.

Kdo vas je izvolil za delegata za slovenski sindikalni kongres?
„Na sindikalni konferenci delavcev lesne industrije in gozdarstva v kamniški občini sem bil izvoljen. Naša lesna industrija, poleg Stola, sta tu še Menina in gozdno gospodarstvo, ustvarja dobro četrtino narodnega dohodka in je tradicionalna gospodarska panoga v Kamniku. Zato smo tudi imeli svojega delegata v Celju.“

Kakšen je bil vaš prispevek k delu kongresa v Celju?

„Sodeloval sem v komisiji za družbeni standard in socialno varnost, ki je bila zelo aktivna. Skoraj

vsi delegati smo želeli spregovoriti, vendar nam to ni uspelo. Sam sem svoj predlog podal kar pisмено. Predlagal sem, da naj bi v sedanjem obdobju pomanjkanja stanovanj



FRANC KOČAR

Kdaj novi prostori za kamniške srednješolce?

Po dolgotrajni razpravi, ki je bila strnjena na vseh treh sejah zborov občinske skupščine, so se delegati odločili, da z gradnjo srednješolskega centra v Kamniku le ne kaže preveč odlašati. Gradnja srednješolskega centra v Kamniku izhaja iz potreb občanov in kamniškega gospodarstva, ki nujno potrebuje kadrov vseh vrst. Seveda bi bilo napak govoriti le o srednješolskem centru ločeno od potreb gradnje vseh drugih šolskih objektov. Za kamniško občino je značilno, da ima hkrati zelo slabe pogoje tudi za osnovno šolstvo in vzgojno varstvo predšolskih otrok.

Torej o gradnji srednješolskega centra ni dilem? Kamniški delavci so se pred letom dni odločili in od svojih osebnih dohodkov namenili 0,8 odstotka za gradnjo šol in otroških vrtecev. Tako zbrana vsota, denar republiške izobraževalne skupnosti, kredit, ki naj bi ga najela kamniška občina, denar iz proračuna in zbrana sredstva otroškega varstva naj bi zagotovila gradnjo vseh sedmih objektov. Toda kaj kmalu se je izkazalo, da je za dograditev potrebnih mnogo več sredstev, kot so predvidevali. Tudi del denarja, na katerega so računali, ne bo mogoče dobiti. Po predračunu naj bi gradnja srednješolskega centra veljala nekaj več kot 14 milijonov dinarjev. Vendar je kot na dlani, da so predlagatelji te številke potegnili za nos kamniške občane. Za primerjavo naj zapišemo, da je novogradnja popolne osemletke v Domžalah leta 1972 veljala 16 milijonov dinarjev in še objekt ni bil takó zahteven kot kamniški srednješolski center.

Kaj kmalu pa so nekateri možni izvajalci na podlagi načrtov izračunali, da bi kamniški srednješolski center veljal 37 milijonov dinarjev. Torej smo bili tisti, ki smo se odločili, da bomo sofinancirali gradnjo srednješolskega centra, kratko malo prevarani.

Ob referendumu so sestavljenci programa predvideli, da bodo vsa dela n. vseh sedmih vzgojno-varstvenih in šolskih objektih po cenah iz leta 1973 veljala 31,5 milijona dinarjev, sedaj pa predvidena vrednost enega samega pretega to vsoto. Tudi vsak nestrokovnjak bo pritril, da to ni posledica spremembe cen, ki v letu dni niso dva in polkrat večje.

Toda srednješolski center le moramo zgraditi. Občinska skupščina je zadolžila izvršni svet, da pripravi predlog financiranja, ki bo zagotovil skorajrjni začetek gradnje. Zelo verjetno je, da bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela izglasovali povečano obremenitev gospodarstva. Tokrat pa moramo priti pred delavce z realnimi številkami, kajti naša prizadevanja bi lahko ostala ob prihodnjih akcijah, neuspešna.

T. Jančar

Potujoči otroški vrtec za podeželske predšolske otroke

Čas, v katerem živimo, zlasti pa samoupravna usmerjenost naše družbe nas opozarjata, da moramo ustvarjati čim ugodnejše pogoje za razvoj človeka. Vsestranski razvoj človekove osebnosti je osnovni pogoj za razraščanje samoupravnih odnosov med ljudmi, vsestransko razvita osebnost je vzgojni smoter, za katerega uresničevanje morajo zavestno stremeti vse napredno usmerjene sile. Da pa zastavljeni vzgojni smoter dosegamo le delno, je več vzrokov, med njimi tudi ta, da še vedno storimo pre malo za človekov razvoj prav v tistem obdobju njegovega življenja, ko je mogoče storiti največ, to je od rojstva pa do približno sedmega leta starosti. V tem obdobju je mogoče maksimalno razviti otrokove potencialne sposobnosti. Seveda moramo za to ustvarjati ustrezne pogoje. K tem pogojem sodi nedvomno vzgoja v otroških vrtecih. Vzgoja v otroških vrtecih je najboljši garant, da bo otrok bolje uspeval v osnovni šoli in na višjih stopnjah šolanja. Zal pa imamo otroških vrtecev še vedno odločno premalo, tako da je deležnih vzgoje v otroških vrtecih v SR Sloveniji komaj 18 % predšolskih otrok. To se pravi, da je 82 % slovenskih otrok v neenakopravnem položaju. Da bi tem prizadetim otrokom vsaj malo pomagali pri njihovem razvoju, organizirano poleg vzgoje v okviru VVZ tudi razne občasne oblike vzgoje. Naj omenim malo šolo, ure pravljic, potujoče vrtece itd! V občini Kamnik, ki je znana po tem, da zaposluje skoraj 50 % od vseh žena in da se z usmerjeno predšolsko vzgojo še ne more pohvaliti, je nujno, da poleg vzgoje v okviru VVZ načrtujemo tudi druge oblike vzgoje, zakaj pozabiti ne smemo, da smo dolžni poskrbeti za vse otroke in da moramo storiti vse, da bomo omogočili ženi, materi aktivno udeležbo v samoupravljanju, kar je po ustavi njena-neodtujljiva dolžnost in pravica. Vzgoja otrok pa ni in tudi ne mora biti samo stvar matere, temveč celotne družbene skupnosti.

Poleg dveh oddelkov celoletne male šole, ki delujeta v okviru Otroškega vrtca Antona Medveda, bomo v letu 1974/75 organizirali sedem oddelkov skrajšane priprave na šolo, za otroke na podeželju pa bomo organizirali tako imenovane potujoče otroške vrtece in sicer za enkrat v desetih krajevnih skupnostih. V vsaki krajevni skupnosti bomo izvedli deset ur vzgojnega programa. Stopili smo že v stik s predsedniki krajevnih skupnosti in jih prosili za sodelovanje. Od krajevnih skupnosti pričakujemo samo to, da nam zagotovijo prostor (šola, gasilski dom in podobno) in pa obisk predšolskih otrok. Ker gre za pomembno družbeno akcijo, smo prepričani, da bodo krajevne skupnosti našo akcijo podprle in tako vsaj nekaj prispevale k vzgoji predšolskih otrok v svojem kraju. Da pa ne bomo malodušni se spomnimo ljudskega pregovora, ki pravi: „Zrno k zrnu pogača, kamen h kamnu palača.“

A.M.

znižali stopnjo prometnega davka na gradbeni material.“

Vaš predlog je dokaj nenavaden, kaj vas je vzpodbudilo, da ste predlagali znižanje prometnega davka na gradbeni material?

S sedanjim razmeroma visoko stopnjo prometnega davka na gradbeni material so prizadeti predvsem delavci - graditelji individualnih hiš, ki v večini primerov prejemajo povprečne ali podpovprečne osebne dohodke. Znano je namreč, da strokovnjaki mnogo lažje dobio stanovanja, čeprav so njihovi osebni dohodki višji.“

Ali je bil vaš predlog sprejet?

„Predlog ni bil sprejet v predlagani obliki, pač pa je naša komisija sprejela sklepe, ki bodo na podoben način pospešili stanovanjsko izgradnjo. Uvedli naj bi davčne olajšave za vse izdatke, ki so namenjeni za pridobitev lastnega stanovanja ali stanovanja, čeprav pa delavec, ki ima možnost namenskega varčevanja za stanovanje, ne bi mogel

dobiti družbenega najemnega stanovanja v trajno uporabo.“

Ti sklepi so dokaj revolucionarni, mar ne?

„Mislim, da bi morala naša samoupravna socialistična skupnost take sklepe že prej sprejeti in uresničiti. Sedaj, je za nje že kar pozno. Omeniti namreč moram, da je pomanjkanje stanovanj za številne delavce resen problem, ki vpliva na nastajanje številnih družbenih problemov. Urejeno življenje je tudi pogoj višji produktivnosti dela, tega ne smemo pozabiti.“

Po vrnitvi s kongresa v Celju si gotovo želite hitre uresničitve sklepov. Kaj vas pri sindikalnem delu najbolj ovira?

„Naj odgovorim na kratko. Premalo časa imam in preobilo papirja, ki bi ga moral vsaj prebrati. Pri nas ne znamo nič več napisati kratko in jedrnat, kar zavira širše družbeno angažiranje neposrednih proizvajalcev.“

NE VLECITE NAS VEČ ZA NOS!

Vaščani Vranje peči so se že drugič obrnili na občinsko skupščino, da posreduje pri Elektro Ljubljana za ogled trase električnih vodov. V Vranji peči in okoliških zaselkih je napetost električne energije res zelo slaba, zato so si vaščani zaželeli kvalitetne oskrbe z električnim tokom. Sami so tudi pripravljali prispevati znaten del denarja in prostovoljnega dela za boljšo oskrbo z električno energijo. Nedvomno bo potreben transformator in napeljav to treba nov vod. Toda na številne prošnje vaščanov ni nihče od Elektro Ljubljana prišel pogledat in povedati svoje mnenje, kje so trasa novega električnega voda in še druge nasvete.

Zbor krajevnih skupnosti kamniške občine skupščine zato javno poziva pristojne pri distribucijskem podjetju Elektro Ljubljana, da čimprej pomagajo vaščanom Vranje peči pri rešitvi njihovih težav. Torej vzemite si vsaj nekaj ur časa dragi „električarji“ in pomagajte vaščanom Vranje peči.

VRTEC BO PO NOVEM LETU NAREĐ

Vse kaže, da bo novi otroški vrtec na Bakovniku v januarju prihodnje leto odprl vrata 150 otrokom iz novega stanovanjskega naselja. V njem bodo našli svoj drugi dom tudi dojenčki, saj bo imel vrtec dva dojenčkova oddelka. V upravi otroškega vrtca Antona Medveda pa žal ne morejo zagotoviti strokovnega varstva otrok v novem vrtec na Bakovniku. Nujno bi potrebovali šest vzgojiteljic, štiri medicinske sestre in štiri varuhinje, vendar še sedaj ne vedo, kje jih bodo vzeli. Letos so zaposlili vse tri štipendistke v povečanem vrtec v mestu, drugih pa v Kamniku ni na razpolago. Morda bi lahko problem rešili, če bi imeli na razpolago vsaj nekaj samskih stanovanj, ki pa jih ni možno dobiti. V Kamniku smo vse pre malo pozornosti posvečali otroškemu varstvu, zato so posledice tudi pri novem vrtec vidne.

Z novim vrtecem na Bakovniku bo zaključen srednjeročni program otroškega varstva v Kamniku. Zal naši uspehi še niso vzpodbudni. Sodimo med občine z velikim deležem zaposlenih žena, ugotavljamo, da je prav delež žensk tisti, ki slovenskemu standardu izdatno pripomore in ga dviga nad jugoslovanski nivo. Statistika pa prikazuje, da je kamniška občina glede na število zaposlenih žena na predzadnjem mestu v organiziranem otroškem varstvu. Na 100 zaposlenih žensk je le 6 otrok v vzgojno-varstvenih ustanovah. Slabše od naše občine je na lestvici slovenskih občin uvrščena le sosednja moziška občina. Zato naj nam bo novi vrtec na Bakovniku vzpodbuda za nadaljnji razvoj otroškega varstva.

-tj

VPRAŠANJA DELEGATOV

ZANIMA NAS

V ŠPITALIČU PREPOVED GRADNJE

Delegacijo Špitaliča je zanimalo, kdaj bodo kmetje iz Špitaliča lahko začeli obnavljati svoja gospodarska poslopja in graditi nove hiše. Znano je namreč, da je del krajevne skupnosti Špitalič v rezervatu bodoče hitre ceste ki bo povezovala Ljubljano s Štajersko. Zaradi rezervata pa občani ne smejo modernizirati in graditi hiš. Ker tako stanje traja že v nedogled, bi kazalo dokončno reči, kdaj bodo občani dokončno zvedeli, kje bo zgrajena cesta?

Matjaž Vrbole, član izvršnega sveta, je odgovoril, da je občina tu nemočna, saj je izključno od republiških organov odvisno, kje bo potekala trasa in kdaj bo dokončno določena. Ker obstoja več predlogov, ni še gotovo, ali bo cesta res zgrajena v naši občini.

Torej, dragi vaščani iz Špitaliča, treba bo še nekaj časa počakati, tako kot ste čakali do sedaj. Toda vprašujejo se, ali naj špitališka gospodarstva zaradi nerazumljivega čakanja propadejo, saj jih nihče ne sme obnavljati. Res, čakati v nedogled ni več mogoče. In kaj pravijo na to naši delegati v republiški skupščini?

Špitaličani si tudi želijo, da bi njihovi cesti Špitalič Slape in Jastreblje Lipovec uvrstili med občinske ceste drugega reda. Tako bi zagotovili občinske denarje za vzdrževanje. Enako je s cesto Briše Vrhpolje v krajevni skupnosti Nevlje, kjer vaščani Briše želijo več pozornosti in seveda denarja za svojo cesto. Sami so cesto zgradili in tako dokazali svojo pripravljenost k reševanju problemov kraja.

Predsednik izvršnega sveta Alfonz Boltar je opozoril, da je denar za vzdrževanje občinskih cest za letos določen in novega denarja ni mogoče dobiti. Delegati pa se bodo morali zavedati, da vsaka cesta res ne more biti občinska cesta. Čim več krajevnih potov bo uvrščenih med občinske ceste, tem manj denarja bo odpadlo na kilometer. Torej denarja za vzdrževanje ne bo mnogo več, pač pa bodo ceste slabše vzdrževane, ker bo za njih manj denarja. Seveda pa je odločitev odvisna od stališča občinske skupščine, ki je pristojna uvrščati krajevna pota med občinske ceste.

KDAJ BO NEVLJICA UKROČENA?

Delegacija krajevne skupnosti Srednja vas je sprožila vprašanje regulacije Nevljice, ki že leta poplavlja kmetijska zemljišča v Srednji vasi in okolici. Letos je vodna skupnost Ljubljanska Sava posekala vrbe ob potoku, vendar je bil učinek še slabši. Letos je Nevljica hudo poplavlila in odnesla uporabno zemljo ob potoku. Nekateri lastniki zemljišč že sedaj ne morejo več do svojih njiv. V Srednji vasi bo sklican izreden zbor volivcev, zato vaščani zahtevajo, da se ga udeleži predstavnik vodne skupnosti, ki bo lahko pojasnjeval upravičenost ukrepov delavcev skupnosti.

Član izvršnega sveta Matjaž Vrbole je pojasnil, da so letos začeli z regulacijo Nevljice od spodaj navzgor, kar je najbolj smotno. Letos je Nevljica že regulirana pri domu upokojevcev do ceste proti Samotnemu mlinu, prihodnje leto pa bodo z deli nadaljevali. Kdaj bo Nevljica regulirana tudi v krajevni skupnosti Srednja vas, je težko povedati, pripomnil pa je, da bo treba obnoviti tudi lev breg Kamniške Bistrice pri Zavodu za usposabljanje invalidne mladine, ker bo tam potekala obvozna cesta. Občinska skupščina pa je že prejela sklep o regulaciji potoka Brnik, ki prav gotovo povzroča še več preglavic.

KJE JE MEJA?

Delegacija krajevne skupnosti Srednja vas je tudi predlagala, da del denarja za vzdrževanje občinske ceste Potok Velika Lašna, ki ga sedaj dobiva krajevna skupnost Vranja peč, odstopijo krajevni skupnosti Srednja vas, ker tudi del ceste poteka po območju njihove krajevne skupnosti. Sedaj se prav dobro vidi, kje je meja med krajevnimi skupnostmi, saj je del ceste pri Potoku slabo vzdrževan. Tudi most na cesti je poškodovan in ga je kovač v Vasenem sam obnovil.

Tovariš Milan Logar, predstavnik izvršnega sveta, je predlagal, da naj bi obe krajevni skupnosti skupno rešili problem, saj je denarja za vso cesto. Torej je rešitev možna le v sodelovanju obeh krajevnih skupnosti.

KAJ BOMO ZVEDELI PRIHODNJIČ?

Na nedavni seji občinske skupščine so bila zastavljena še nekatera druga vprašanja, na katera pa ni bilo takojšnjega odgovora s strani izvršnega sveta. Torej v prihodnji številki Kamniškega občana pričakujemo, da boste izvedeli:

- Kje bo stal bodoči otroški vrtec v Komendi?
- Kdaj bo vozil avtobus skozi Mekinje in Godič, saj je cesta v celoti asfaltirana?
- Kdaj bo obnovljeno pročelje doma v Komendi, v katerem sta pošta in krajevni urad?

Tunjičane prav gotovo zanima, kdaj bodo njihovi otroci nehali pešačiti v kamniške šole. To vprašanje je Kamniški občan zastavil že v prejšnji številki, vendar odgovorni vztrajno molče. Torej, kdaj bo organiziran prevoz otrok v šolo!?

V zadnji številki Kamniškega občana smo se obrnili na vas, dragi bralci, da preko časopisa postavite vprašanje javnemu delavcu, občinski skupščini ali kateremu drugemu organu. Žal, do sedaj vaših vprašanj nismo prejeli, čeprav je uredništvo prepričano, da vas rešitev marsikaterega problema zanima. Uredništvo se bo potrudilo, da bo pristojni organ ali posameznik tudi odgovoril. Torej pričakujemo vaših vprašanj!

T. Jančar

Sirena ob milijardi

Ob koncu oktobra je rezek pisk tovarniške sirene v ETI naznanil Kamničanom, da so zaposleni v Živilski industriji slavili svojevrstni rekord. V enem mesecu jim je uspelo prodati za več kot eno staro milijardo dinarjev svojih izdelkov, kar je toliko kot v desetih mesecih leta 1969. Vse kaže, da bo skoraj 300-članski kolektiv, kjer te dni zaključujejo sezono predelave sveže povrtnine, letos predelal več kot 6000 ton kumaric, pese, paprike in drugih vrtnin. Prav gotovo tudi fi-

nančni uspeh ne bo izostal, čeprav ob polletju niso prigrisodarili ostanka dohodka, temveč celo manjšo izgubo. Če bo šlo s prodajo tako naprej, pričakujejo, da bodo ob koncu leta iztržili 70 milijonov dinarjev, kar bo skoraj polovico več kot lani.

Po ocenah slovenskih kmetijskih strokovnjakov je ETA največji predelovalec v Sloveniji in med največjimi v Jugoslaviji. Tako velika in uspešna predelava je tudi posledica številnih strokovnih kadrov, ki jih

zaposlujejo. Sedaj zaposlujejo kar 16 strokovnjakov z višjo in visoko izobrazbo, kar za ETO vsekakor ni malo. V sekretariatu za kmetijstvo SR Slovenije so se zato tudi odločili, naj v ETI pripravijo program sadno-povrtninske predelave v Ptuj. Tako sodelovanje in povezovanje s kmeti s trdnimi kooperacijskimi pogodbami ter s kmetijsko zadruzo Pirok v Strumiški kotlini je korak k nadaljnjim integracijskim gibanjem kamniškega gospodarstva.

- tj

DELEGAT V SKUPŠČINI (5)

Delo skupine delegatov za republiško skupščino

Na pobudo predsedstva občinske skupščine so se pred dnevi sestali delegati skupine za zbor združenega dela in skupine za zbor občin republiške skupščine.

Pogovora se je udeležil tudi Štefan NEMEC, predsednik zbora združenega dela skupščine SR Slovenije.

V zboru združenega dela republiške skupščine imajo naše delegacije na področju gospodarstva eno delegatsko mesto. Delegata pošilja na seje posebna skupina desetih delegatov, ki jo vodi ing. Ivan TEKAVEC iz obrata Gozdnega gospodarstva. Za vsa ostala področja zbora združenega dela pa se delegati naše občine združujejo v skupine skupaj z delegati ostalih občin ljubljanske regije, za nekatera področja pa celo širšega območja.

V vsaki skupini sodelujeta po en delegat in namestnik. Delegacije v zdravstvu zastopata dr. Mira ŽELEZNIK in Danica LAVRENCIČ iz zdravstvene doma, prosvetne delavce Karla OSREDKAR z osnovne šole T. Brejca in Vera VERSTOVSEK iz osnovne šole F. Albrehta, javno upravo Francka BAVCAR in Janez BOGATAJ iz občinske uprave, kmete Ivan OREHOVEC iz Motnika in Viktor CIMŽAR iz Tunjic in obrtnike Janez PODJED iz Stranj in Sonja VIDERVOL iz Kamnika.

Skupine delegatov izven gospodarstva imajo sedeže v različnih občinah, ki so nosilke posameznih skupin.

Pred vsako sejo zbora združenega dela republiške skupščine se te skupine delegatov sestanejo in obravnavajo gradivo za sejo. Gradivo dobi vsak delegat, ki sodeluje v skupini.

Delegati - člani skupin imajo največ pripomb h gradivu, ki je zelo obsežno in ki ga pogosto dobijo tudi še po seji skupine, tako da o njem ne morejo razpravljati. Predlagajo, naj bi sklicatelj sej gradivo po možnosti pripravil v čimbolj pregledni in razumljivi obliki in ga pošiljal za posamezno temo skupaj, ne v več „brokih“, kot se sedaj dogaja. Zlasti stališča in mnenja odborov republiške skupščine, med katerimi so večkrat zelo pomembni predlogi za spremembo aktov (amandmaji), prihajajo v skupine delegatov prepozno.

Posebno pozornost so delegati posvetili vprašanju, kdo vse naj sodeluje pri oblikovanju stališča v skupini delegatov. Sindikati in SZDL morajo zagotoviti pogoje za tesnejšo povezavo skupine delegatov z delovnimi ljudmi in občani in seveda tudi s temeljnimi delegacijami v TOZD in krajevnih skupnostih. Sedaj so ti delegati vse preveč prepuščeni lastni iniciativi in iznajdljivosti. O vseh pomembnejših predlogih zakonov in drugih dokumentov bi morale biti organizirane širše razprave, ki naj zagotove, da bodo delegati v republiški skupščini res lahko zastopali mnenja delovnih ljudi, ne pa zgolj ožjega kroga vodilnih ljudi ali občinske uprave. Seveda je nujno potrebno zagotoviti sodelovanje vseh strokovnih služb, ki naj poskrbijo, da bodo delegati razpolagali z vsemi podatki in informacijami, tako v TOZD kot v občini, ki so potrebni za odgovorno odločanje v skupščini.

Družbenopolitične organizacije, zlasti sindikati v delovnih organizacijah morajo omogočiti delegatom, ki delujejo v skupinah za zbor združenega dela, da bodo o vseh pomembnejših dokumentih delegati dobili mnenja delovnih ljudi ali vsaj samoupravnih organov v kolektivu. Prav tako je treba delegatom omogočiti, da bodo povedali delovnim ljudem, kakšna je bila usoda njihovih predlogov, če le-ti niso bili sprejeti, zakaj ne in za kakšno stališče so se končno odločili njihovi delegati. Zagotoviti je treba informiranost v obeh smereh, če hočemo, da bodo ljudje aktivno sodelovali.

Povedati je treba še, da se dokumenti, zakoni in drugi predpisi v republiški skupščini sprejemajo normalno v treh fazah.

Najprej je predlog za izdajo zakona, ko delegati razpravljajo o tem, ali je tak zakon potreben ali ne. Sledi razprava o zakonskem osnutku. V tej fazi razprave dajejo delegati načelne in določene pripombe in predloge k osnutku zakona. Na podlagi teh pripomb pripravi predlagatelj predlog zakona. Na tej stopnji priprave zakona so možne še konkretne spremembe posameznih členov zakona v obliki amandmajev, ki jih je treba poslati 10 dni pred sejo ustreznemu zboru republiške skupščine. Na sami seji zbora se o amandmajih (predlogih na spremembo) glasuje le, če je tak predlog podpisalo deset delegatov, ki so navzoči na seji zbora. O vsakem amandmaju mora povedati svoje mnenje tudi ustrejni odbor zbora republiške skupščine.

Delegati ugotavljajo, da je potrebno čimbolj konkretne pripombe posredovati že k osnutku zakona, ker si je kasneje na sami seji težko pridobiti deset podpisov za amandma. V tem pogledu bo potrebno zlasti v skupini gospodarstva in v skupini za zbor občin večje sodelovanje med občinami. Že pred sejami zborov skupine delegatov naj bi se medsebojno obveščale o izoblikovanju predlogov za spremembe. Tudi pri tem povezovanju skupin delegatov naj bi imela pomembno vlogo organizacija SZDL in sindikati.

Franc SVETELJ

Novi gasilski podčastniki

V okviru nenehnega prizadevanja gasilcev, da bi se temeljiteje izobrazili in strokovno napredovali, je občinska gasilska zveza Kamnik organizirala letos tečaj za gasilske podčastnike. Gasilci moramo izpo-

zaposleni v industriji uspešno na svojih delovnih mestih preprečujejo. Statistika pove, da je število večjih požarov v naši občini občutno padlo, kjer se pa pojavi, ga v kali zadušijo. Tečaj je pričelo obiskovati 64 tečajnikov, uspešno jih je za-



polnjevati svoje znanje, saj je tehnični napredek in razvoj industrije vse močnejši. Tradicionalni način gašenja požara postaja ob moderni tehnologiji vse manj ustrezen. Potreben je taktično učinkovitejši način gašenja in reševanja; le-ta prinaša tudi večjo življenjsko nevarnost za gasilce in reševalce. Prav to teorijo in prakso so poizkušali podati stalni predavatelji in strokovnjaki tečajnikom, ki predstavljajo vodstveni kader v gasilskih društvih. Kot deseterji gasilskih deset in poveljniki v manjših gasilskih društvih vodijo gašenje požarov ter tako odgovarjajo za uspehe pri akcijah kakor tudi za morebitne poškodbe gasilcev.

ključilo 53 gasilskih podčastnikov. Tako so tečajniki poleg rednega dela pri gradnji gasilskih domov, popra-

Vekoslav Ferbežar



Zahrbtna bolezen je spet prekinila življenjsko pot aktivnega družbenega delavca, požrtvovalnega prosvetnega delavca prof. Vekoslava Ferbežarja. Kamniška temeljna izobraževalna skupnost je izgubila svojega neumornega predsednika skupščine, osnovna šola Frana Albrehta svojega ravnatelja, telesnokulturne organizacije požrtvovalnega športnega delavca in družbenopolitične organizacije izredno delovnega in vestnega člana.

Zaradi velike delovne zavzetosti in vsestranske družbene aktivnosti so ga občani letošnjo pomlad izvolili za delegata družbenopolitičnega zbora občinske skupščine, zbor pa za svojega podpredsednika.

Prof. Ferbežar se je rodil pred 47 leti v Ljubljani. Že kot mladinec se je vključil v delo OF na terenu in v SKOJ. Po diplomni na beograjski visoki šoli za telesno kulturo ga je življenjska pot pripeljala v kamniško gimnazijo. Ni se zaprl v ozek delokrog svoje stroke, pač pa je takoj začel razdajati svojo življenjsko silo kot sposoben organizator telesno-kulturnih dejavnosti v TVD Partizan, v škofarskem klubu, v športnih društvih.

Velik je njegov delež pri samoupravnem urejanju problemov šolstva na Kamniškem. Kot predsednik skupščine temeljne izobraževalne skupnosti in član skupščine republiške izobraževalne skupnosti se je s sebi lastno vitalnostjo in optimizmom zavzemal za urejanje perečih vprašanj v šolstvu. Smrt ga je prehitela prav v času snovanja in načrtovanja za preoblikovanje te skupnosti na ustavnih načelih.

Vsi, ki smo ga poznali in z njim sodelovali, bomo tovariša Slavka ohranili v spominu kot človeka, ki je vse svoje življenje posvetil vzgoji mladega rodu in boju za boljše življenjske in delovne pogoje učiteljev in učencev. Kamniške družbenopolitične organizacije in občinska skupščina občutijo težko izgubo svojega požrtvovalnega sodelavca Slavka.

F. S.

vilu, vajah in gašenju požarov v prostem času obiskovali že trimesečni tečaj. Tako so se strokovno izpopolnjevali, da lahko uspešno nudijo pomoč ob potrebi svojim soobčanom, ki so je najbolj potrebni.

J. BERLEC

VAŠCANI ŠMARCE

Ker je pri razdeljevanju posod za odpadke prišlo do številnih nejasnosti, svet krajevne skupnosti Šmarca poziva vse vaščane, da si sami kupijo posode za smeti pri kamniškem komunalnem podjetju. Smeti bodo odvažali vsako soboto od 8. do 9. ure.

IMENOVANJA

NOVI NAČELNIK

Občinska skupščina je imenovala Vasjo Krefta za vršilca dolžnosti načelnika oddelka za inspekcijske službe, ki je bil nedavno ustanovljen. Kreft je bil že sedaj zaposlen v upravi občinske skupščine in bil referent za gospodarsko pravne zadeve v oddelku za gospodarstvo in finance ter načelnik oddelka za občo upravo in družbene službe. Občinska skupščina ga je imenovala za vršilca dolžnosti zaradi tega, ker bi moral načelnik oddelka biti član izvršnega sveta, kar pa po občinskem statutu ni možno. Število članov izvršnega sveta je namreč omejeno in bo treba zato počakati spremembe občinskega statuta.

SVET DOMA UPOKOJENCEV

Občinska skupščina je tudi imenovala svet doma upokojevcev v izgradnji, ki ga sestavljajo Janez Golob, Anton Korbar, Jože Vrhovec, Jože Glušič, Ferdinand Mihelič, Vladimir Hvalič in Franc Hribar. Predsednik sveta doma upokojevcev, ki je zavod posebnega družbenega pomena, je Janez Golob. Hkrati so imenovali tudi Petra Kladnika, socialnega delavca iz Kamnika, za direktorja doma upokojevcev v izgradnji.

Cestitkam ob dnevu republike se pridružuje tudi **LOŃČARSKA OBRŤNA ZADRUGA KOMENDA.**

Obrtno podjetje »USLUGA« KAMNIK se pridružuje cestitkam ob dnevu republike!

GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA **OBRAŤ KAMNIK** čestita za dan republike — 29. november!

Vsem gostom in občanom čestita ob dnevu republike — 29. novembra **GOSTINSKO PODJETJE »PLANINKA« IZ KAMNIKA.**

KOMUNALNO PODJETJE KAMNIK čestita ob dnevu republike vsem občanom Kamnika in se priporoča s svojimi uslugami!



LJUBLJANSKA BANKA — PODRUŽNICA KAMNIK čestita vsem vlagateljem in delovnim ljudem za dan republike — 29. november!

MESO KAMNIK čestita ob dnevu republike vsem cenjenim odjemalcem in delovnim ljudem!

ZIVILSKA INDUSTRIJA KAMNIK čestita ob dnevu republike in priporoča svoje kvalitetne proizvode!

ZITO — obrat »VESNA« KAMNIK pekarna in slaščičarna čestita vsem občanom ob dnevu republike — 29. novembra!

OBRTNO PODJETJE »ZARJA« KAMNIK čestita vsem delovnim ljudem ob dnevu republike in se priporoča za: — elektroinstalacije, — instalacije, vodovodne instalacije, centralno kurjavo, klimatske instalacije, kovinske konstrukcije, kleparstvo, — plesk, pleskarstvo, slikarstvo in steklarstvo.

ZA MESEC DECEMBER 1974

Razstava Muzeja ljudske revolucije Slovenije: **PARTIZANSKI SANITETA NA SLOVENSKEM**, repesancem pritičju gradu Z. price. **PETEK, 20. decembra 1974** **KONCERT SLOVENSKEGA OKTETA.** Koncert bo ob 17. uri popoldanski in ob 20. uri za večerabonoma. **PETEK, 27. decembra 1974** **Novoletni koncert simfoničnega orkestra kulturnih skupnosti Dom žale — Kamnik ob 20. uri.**

Delovni kolektivi čestitajo

Industrijsko podjetje »ALPREM« — KAMNIK priporoča svoje izdelke in usluge: — izdelovanje in montaža oken, vrat, vetrolofov, pregradnih sten, fasad itd. iz aluminija, — opremo za samopostrežne in klasične trgovine vseh vrst, stavbno ključavničarstvo. Ob dnevu republike — 29. novembra — čestita vsem delovnim ljudem.

»TITAN« KAMNIK tovarna kovinskih izdelkov in livarna proizvaja: fitinge, črne in pocinkane — ključavnice, navadne in cilindrične, gospodinjinske strojčke, ulitke za sive in tempera litine. Cenjenim odjemalcem priporočamo naše izdelke in jim čestitamo za dan republike — 29. november!

MENINA — tovarna pogrebne opreme KAMNIK — Šmarca čestita vsem delovnim ljudem ob dnevu republike!

INDUSTRIJA POHIŠTVA STOL KAMNIK JUGOSLAVIJA čestita ob dnevu republike — 29. novembra vsem delovnim ljudem!

KOČNA v Kamniku trgovsko podjetje na veliko in malo čestita vsem občanom in delovnim kolektivom ob dnevu republike!

PODJETJE »KAMNIK« KAMNIK čestita vsem občanom in delovnim kolektivom ob dnevu republike — 29. novembra!

TOVARNA USNJA KAMNIK — UTOK proizvaja: — vse vrste svinjskega usnja za oblačilno in obutveno stroko in vam nudi: — usnjeno konfekcijo in plastično obutev. Se priporočamo in čestitamo ob dnevu republike — 29. novembra — vsem občanom in poslovnim prijateljem!

SVILANIT KAMNIK čestita vsem svojim kupcem za dan republike in priporoča svoje izdelke: — FROTIR BRISAČE — FROTIR PLAŠČE ZA DOM IN PLAŽO — MODNE KRAVATE

SVIT KAMNIK čestita ob dnevu republike in priporoča svoje izdelke za široko potrošnjo. — purol, neostik, mebloton, lesk, motogril kot tudi tehnično keramiko, elektroizolacijski material, modne gumbel!

Splošno gradbeno podjetje »GRADITELJ« Kamnik Maistrova 7 čestita ob dnevu republike — 29. novembra — vsem občanom in poslovnim prijateljem! Priporoča svoja kvalitetna gradbena dela, ki jih opravlja hitro, solidno in poceni!

IZ KAMNIŠKE GIMNAZIJE

Na VII. kongresu ZKS je bil ravnatelj kamniške gimnazije prof. Ivan Justinek izvoljen v častno razsodišče in nato na prvi plenarni seji tega organa za njegovega sekretarja. Zato hkrati ni mogel več opravljati dolžnosti ravnatelja gimnazije Rudolf Maistra v Kamniku in je prošil za razrešnico. Skupščina občine Kamnik je sprejela sklep o razrešitvi na zadnji seji 8. novembra in obenem imenovala za novega ravnatelja prof. Ludvika Jevšenaka, do sedanjega vodjo enote za jezikovno izobraževanje in samoizobraževanje pri Delavski univerzi Boris Kidrič Ljubljani.

Na prvi redovalni konferenci gimnaziji, ki je bila 11. novembra, je bil zabeležen sorazmerno dober uspeh. Brez opomina je bilo 78 odstotkov dijakov. Ob četrti razreda sta se manj uspešno uveljavila kot bi želeli od bodočih maturantov.

750 let mesta Kamnika

Prof. IVAN ŽIKA

38

V prejšnjem nadaljevanju našega prikaza kamniške preteklosti smo videli, da so se sestavni deli sedanjega kamniškega pečata in grba pojavili že zelo zgodaj na novcih, ki so jih kovali na Malem gradu. Ze Nežin slonov kov, ki izvira iz časov, ko se je leta 1243 ločila od Friderika Bojevitiga Babenberškega, ima vse elemente kamniškega grba: stolp, zvezdo in polmeseč ter trdno oporo, na kateri sloni stolp. Na Nežinem novcu stoji stolp na slonu, o katerem smo rekli, da so ga v srednjem veku risali kot orientalsko prispodobno. Kaj je pomenila ta prispodoba v našem primeru? Trdnost, vztrajnost, nepremakljivost, krepost, skratka, vse lastnosti, ki so zaradi njih dali Mariji vzdevek „stolp slonokoščeni“.

Kot najmlajši kov s kamniškim grbom velja novce s stolpom na razkrečnih ptičjih nogah, ki ga je po vsem videzu koval češki kralj Otakar II. v Kamniku med leti 1271–1278, torej pred 700 leti. V kraju Prebli na Koroskem so namreč našli okrog 90 teh kamniških novcev skupaj z Otakarjevimi kovanci iz kovnice v Gradcu. Zato so numizmatiki prepričani, da jih je v Kamniku koval Otakar, in niti ne pomišljajo, da bi jih lahko prisodili tudi mestu Kamniku. Sodijo, da je bil z Otakarjem konec kamniške kovnice in da mesto Kamnik poslej ni kovalo svojih novcev. Sicer tirolske blagajniške knjige grofa Majnharda leta 1293 omenjajo nekaj o denarju iz Kamna ali Kamnika (denarii de Lapide), vendar so numizmatiki mnenja, da tu ni govora o nadaljevanju kovne dejavnosti v Kamniku na Kranjskem, pač pa o deželno-knežji blagajni na gradu Stein pri Leobenbergu blizu Merana na Tirolskem. Toda pri denarju moramo biti vedno pripravljene, da nam kaka nova najdba podre vse zaključke, ki smo jih zgradili na osnovi dotodanjih najdb.

Kot zanimivost iz prve dobe delovanja kovnice na Malem gradu objavljamo enega najstarejših kamniških novcev, ki ga je koval vojvoda Me-ranski Bertold IV. Vitez z dvignjenim mečem v eni roki in ščitom, na katerem je križ znamenje križarskega bojovnika, je pač jasen dokaz, da so take novce kovali pred križarskim pohodom cesarje Friderika Barbarossa leta 1189 ali pa kmalu po povratku Bertolda s križarske vojne. Križarski znak je ostal na mnogih najstarejših kamniških novcih glavni predmet upodabljanja. Na drugi strani novca pa je enakokraki križ.

Slika s številko 149 predstavlja na eni strani andeškega orla z razprostrtimi krili, spodaj pa se z ležočim S začne v smeri urnega kazalca napis STAINE, v nasprotni smeri od S pa naj bi zasledili spakedrane črke iz okrajšanega napisu DOMINUS C — gospod Kranjske. Tudi na drugi strani novca razločimo napis STAIN, v srednjem krogu pa je nerodno narisani spanheimski panter. To je eden redkih novcev, kjer sta orel — znak Neže Andeške in panter — znak vojvoda Ulrika Spanheimskega — Gospoda Kranjske upodobljena vsak na eni strani novca. Običajno sta združena v pravilnično žival — kralitega četveročrta s ptičjim kljunom.

Z razglabljanjem o kamniški kovnici denarja in o kamniškem grbu smo sicer zaključili prvo razdobje našega zgodovinskega prikaza, vendar smo nekako izgubili glavni potek dogodkov po nesrečnem porazu češkega kralja Otakarja II., ki je združil češke in alpske dežele v močno slovansko državo s težnjo, da bi prodrli do Jadranskega morja. Po usodni bitki s Habsburžanom Rudolfom, nemškim cesarjem, dne 26. avgusta 1278 na Moravskem polju, je Kamnik prešel pod oblast grofa Majnharda Tirolskega. Cesar Rudolf mu je namreč dal vojvodstvo Korosko in upravo nad Kranjsko v zahvalo, ker mu je posodil ogromno vsoto denarja za boj proti Otakarju. Rudolfov sin Albreht je leta 1283 končno dobil v fevd Avstrijo in Štajersko in je poročil Majnhardovo hčerko Elizabeto, ki je tako postala pramatni habsburške cesarske rodbine. Po ženični pogodbi bi Majnhardove dežele pripadle Habsburžanom, če bi Majnhardov rod izumrl.

Majnhardu se je uprl Ulrik Vovbrski, ki ga po bitki na Grebinskem polju ni mogla rešiti niti pomoč tako slavnega viteza kot je bil Viljem Ostrovihar. Kamniški pesnik in dramatik Anton Medved je v svoji zgodovinski drami „Viljem Ostrovihar“ prikazal dogodek ob tem neuspelem uporu.

Majnhard je umrl leta 1295, njegovo dediščino pa so dobili trije sinovi in jo skupaj upravljali. Henrik se je oženil s sestro češkega kralja Vaclava, Otakarjevega sina, ki je bil leta 1306 umorjen. Z njim je izumrla češka vladarska rodbina Przemislovičev. Za češko kraljestvo sta se zdaj spoprijela Habsburžan Albreht in njegov bivši zaveznik in sorodnik Henrik Tirolski v vojni, ki je divjala tudi po naših krajih. Albreht se je očitno bal, da ne bi pod Henrikom Tirolskim nastalo novo močno kraljestvo čeških in alpskih dežel, ki ga je njegov oče cesar Rudolf prepredil Otakarju. Končno je Henrik vendarle postal češki kralj, leta 1310 pa je zapustil Češko, ko je novi nemški

cesar Henrik Luxemburški podelil češke dežele svojemu sinu Ivanu. Henrik se je zadovoljil z vladjo v svojih deželah in je pogosto obiskal tudi Kamnik. Kakor pa vidimo iz listin, je še naprej ohranil naslov češkega kralja. Ko je leta 1335 umrl brez potomcev, so Korosko in Kranjsko podedovali Habsburžani.

Tako smo pravzaprav zaključili nalogo, ki smo si jo zadali že spomladi leta 1971, ko smo začeli pisati o naši preteklosti. Hoteli smo namreč zbrati vsa pričevanja o začetku našega mesta, dokumente, ki omenjajo Kamnik, pa tudi dogodke in ljudi, ki so v prvi dobi ustvarjali preteklost mesta. Vemo, da nismo v vsem uspeli, saj nobena stvar ne more biti tako popolna, da ne bi mogla biti še popolnejša. Čeprav so naši zgodovinarji in kronisti prebrskali večino dosegljivih rpkopisov, listin in muzejskih zanimivosti, pa še vedno naletijo na kak važen vir, ki vrže novo luč na marsikak dogodek. Zato bi ponovno opozorili naše bralce, naj ne zavrejo starih listin in pisarij, ki jih najdejo pri urejevanju podstrešij ali nekakem drugem mestu. Dostikrat je morda dokument sam na sebi nepomemben, toda v zvezi z drugimi podatki pomaga pojasniti dogodek, ki ga nismo znali razložiti. Marsikateri občan hrani doma dokumente iz občinskega in korporacijskega arhiva, ki so jih raznesli za časa okupacije. V muzeju ali pa v občinskem arhivu, ki je zdaj strokovno urejen in skrbno čuvan, bo do take priče naše preteklosti na varnem pred uničenjem. Iz našega sestavka smo lahko zaključili, kako zanimiv in dobrodošel je lahko vsak najmanjši podatek, če ga vključimo v celoto.

Marsikaj vzmemo iz listin, ki so jih skozi stoletja hranili po gradovih in župniščih. Fami arhiv v Kamniku je imel mnogo listin, ki so jih izdali še oglejski patriarhi v korist hospitala ali kasneje imenovanega špitala. V teh listinah najdemo tudi krajevna imena vasi okrog Kamnika kakor smo jih že ugotovili na listinah, ki so jih izdali oglejski patriarhi, istrski mejni grof Henrik in vojvoda Ulrik Spanheimski. Arhivar Anton Koblar je v izvesjih

tali so bili vedno zraven cerkve in so jih oskrbovali najprej duhovniki kasneje pa tudi voljeni upravniki. Ustanovniki so jim poklonili znatna posestva, bogati meščani in plemenitniki pa so se jih spomnili v oporokah ali jim še za življenja darovali zemljišča ali dohodke, od katerih so dobivali sredstva za vzdrževanje.

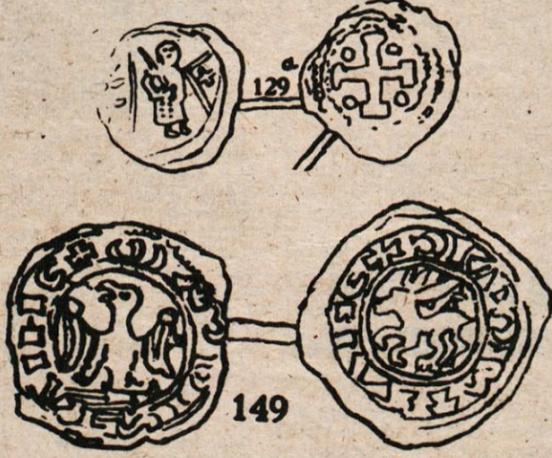
Poglejmo, kaj nam listine iz konca trinajstega in štirinajstega stoletja povedo o Kamniku in kamniških meščanih! Leta 1291 je bil vodja špitala duhovnik Alhard, ki se je prepiral z Gebhardom Lilienberskim (Limbarskim) in njegovim bratom Witgonom, naddijakonom savinjskim, zaradi desetine ob 18 kmetij v vaseh srednjega dela Tuhinjske doline. V listini, ki jo je izdal 13. julija 1291 v Vidmu patriarh Rajmund, so slovanska imena vasi prevedena v latinski jezik ali pa v spakedrane nemške izraze, tako da so zgodovinarji, ki ne poznajo naših krajev, včasih v dvomu za pravilne izraze. Patriarh je vse 18 kmetij prisodil kamniškemu špitalu. Zaradi zanimivosti navajamo nazive vasi iz listine (in = v, na) in imena podložnikov, ki so odvajali desetino, pri čemer moramo upoštevati, da so nekatera imena napačno napisana ali v spakedrani obliki, saj so morala biti čisto domača: V listini so navedene sledeče kmetije: dve kmetiji „in Marchaw“ (Markovo onstran Kavrana), kjer gospodarita Malaz (?) in Volbenk, ena in Fontibus Inferioribus (Spodnje Studence), kjer gospodarita Kristan, ena in Fontibus Superioribus (Zgornje Studence), kjer gospodarita Albert, ena in Spisfolter (Rožično, naziv, ki izhaja od gozdička, kamor so srnjaki hodili odmetavati rožičke), kjer gospodarita Jakob, dve in Holm (Holm nad Smartnim), kjer gospodarita Lambert in Martin, ena in Gradichs (Gradišče pri Holmu ali morda kak Gradič?), kjer gospodarita Janez, eno in Lupoglaw, ki je prazna (naziv Lupoglav ali Lipoglav danes ni znano, morda pa je ostal za kako njivsko pašniško ali gozdno površino. Če kdo ve, naj sporoči krajevnomu odboru, kakor tudi za Gradič!). Tri kmetije in Gradische (Gradišče pri Holmu ali kje?), kjer so Herman, Sweha in Martin, dve kmetiji in Jaschenow (Vaseno), kjer sta Stefan in Martin in tri kmetije in Suchidol (Sidol), kjer gospodarijo Chunzo (?), Herman in Bernard. — Listina je napisana na pergamentu in ima še dobro ohranjen patriarhov pečat.

Kamniški župnik Manfred della Torre je leta 1297 potrdil lastniku Starega gradu Sigfridu Gallenberskemu, svojemu faranu, ustanovo duhovnika pri kapeli sv. Janeza Krstnika na Starem gradu, ki ji je dal deset zemljišč in desetino pod hrebom, farni cerkvi pa je dal v zameno zemljišče v Nevljah. Patronat obdržijo Gallenberžani, pravico do postavljanja kaplana pa si pridrži kamniški župnik.

Kamniški meščan Herbord je daroval špitalu več kmetij in desetino. Patriarh Otobon je izdal 4. maja 1309 listino, s katero potrdi duhovniku, prebendarju (uživalcu, koristniku cerkvene nadarbine) oltarja sv. Janeza Krstnika v kamniški fari, vodji špitala v Kamniku, pravico do kmetij in desetini, ki jih je dobil špital od kamniškega meščana Herboroda. Katere so bile te kmetije, izvemo iz naslednje listine, ki so jo napisali 21. decembra 1309 v Kamniku in v kateri se Herbordovi sinovi Herman, Erazem in Nikolaj odpovedo vodji kamniškega špitala Alhardu lastitve do zemljišča „in Ahoren auf dem walt“ (Javorje na Gozdu) in do dveh desetini, namreč „auf dem walchsparg und cze sdirch“ (Olševak in Črnivec ali Zduša?), blizu posestva cerkve sv. Kancijana, ki ju je bil od Herboroda kupil (ali zamenjal za neko posestvo) Alhard. Na listini so se podpisali kot priče: oskrbnik in Nevljah gospod Lampreht, župnik v Vodicah Gregor iz Kamnika, Niklav iz Zal, Friderik iz Kolovca, brata Bergant in Gestel, Ernest iz „Unseldorffa“ (?), sluga Fricel in njegov sin in še zraven Jekel in njegov brat Elbel ter Tomaž Zindel, dalje Gregor pri vratih, kamniški meščan in Ortolf iz Mengša ter Nikolaj iz Črnela, ki so bili v tem času poverjeni, da so to pismo s svojimi visečimi pečati zapečatili. (Pečati so ohranjeni.)

Henrik Tirolski, vojvoda koroski se je še vedno podpisoval tudi češki in poljski kralj. Z listino, ki ima datum 5. maja 1313 v Ljubljani, je potrdil kupčijo, ki jo je bil napravil vodja špitala v Kamniku s sinovi kamniškega meščana Herboroda zaradi zemljišča na Gozdu. Obnemem pa je vojvoda sprejel v svoje posebno varstvo zemljišče in špital, ki naj ga varuje njegov vicedom (namestnik) na Kranjskem. V St. Vidu na Koroskem je 27. septembra 1356 Albert, vojvoda avstrijski, štajerski in koroski, potrdil vodji špitala v Kamniku duhovniku Nikolaju pismo vojvoda Henrika iz leta 1313 glede omenjenega zemljišča na Gozdu.

(nadaljevanje prihodnjic!)



muzejskega društva za Kranjsko leta 1896 objavil regesta (kratke povzetke vsebine) iz kamniškega farnega arhiva. Parapat pa je leta 1875 zbral vse podatke, kar jih je takrat mogel najti o Kamniku. Iz listin odseva predvsem skrb za hospital, ki ga je ustanovil istrski mejni grof Henrik kmalu po letu 1204, ko je po svojem očetu podedoval kranjska posestva in Slovenj Gradec na Štajerskem. Da bi dosegel hitro povezavo med svojimi posestvi, je skozi Tuhinjsko dolino utrdil dobro cesto in ustanovil ob cesti dva hospitala, enega v Kamniku in drugega v današnjem Špitaliču. Hospital je v tistih časih opravljal dvojno vlogo: skrbel je za bolnike in siromake, mimo tega pa sprejemal pod streho popotnike, ki jim je nudil hrano in prenočišče. Hospi-

TOVARNA USNJA KAMNIK

Odbor za medsebojna razmerja delavcev razpisuje



1 štipendijo na pravni fakulteti.

Prijave sprejema kadrovska-socialna služba 15 dni po dnevu objave razpisa.

SVILANIT KAMNIK
Tekstilna tovarna

razglašena naslednja prosta delovna mesta:

- 3 delovna mesta TKALKE SVILE v TOZD Svila
Pogoj: popolna osemletka in priučevanje do 6 mesecev
 - 10 delovnih mest TKALK FROTIRJA v TOZD Frotir
Pogoj: popolna osemletka in priučevanje do 6 mesecev
 - 4 delovna mesta PREVIJALK v TOZD Frotir
Pogoj: osnovna šola in priučevanje do 3 mesecev.
- Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v delovni organizaciji.
Vloge sprejema kadrovska-socialni oddelek podjetja 8 dni po objavi oziroma do zasedbe delovnih mest.

Odbor za medsebojna delovna razmerja „ETA“ KAMNIK



OBJAVLJA

- prosta delovna mesta:
- dveh snažilk proizvodnih prostorov
osebni dohodek 1.960,00 din
 - knjižgovodje OD
osebni dohodek 3.010,00 din

Pogoji pod 2.: dovršena srednja ekonomska šola z dveletno prakso.
Prijave sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi.



ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA

Zaradi izrednega zanimanja za knjigo ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA, ki je bila z vsakim ponatisom razprodana, vam pripravljamo novo, obsežnejšo, boljše in lepšo izdajo z enakim naslovom ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA.

ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA, to je izbor napotkov, modrosti in izrekov velikih mož sveta, ki so s svojimi razmišljanji skušali omogočiti človeštvu boljše in srečnejše življenje, človeku pa olajšati borbo za njegov danes in jutri in ga spodbujati za pošteno in resnično ljubno doživljanje sveta okrog sebe.

Knjiga bo priročnik za stare in mlade, polna napotkov za življenje, skritih misli in razmišljanj, ki so kdaj pa kdaj potrebni vsakomur. Velikih leksikonov ni vedno pri roki, zato bo knjiga dobrodošla novost na našem tržišču.

Priporočamo jo vsem, ki jim je pri srcu svet razmišljanja, zlasti pa mladim, kajti vse, kar je kdajkoli prišlo izpod peresa modrijanov, je bilo posvečeno človeku z namenom, kako pošteno in modro živeti. Vse to in še mnogo več boste našli v knjigi ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA.

Vsem, ki ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA že poznate v žepni izdaji, še posebej priporočamo novo, izboljšano veliko edicijo, ki bo ne samo dopolnilo prejšnji zbirki, ampak prepotraben življenjski pripomoček za vsakogar in ob vsaki priliki.

ZLATA PRAVILA SO PRIJATELJ, KI NIKDAR NE RAZOČARA.
Subskripcijska cena knjige v prednaročilu je 100 din, cena v prosti prodaji bo znatno višja. Priporočamo, da knjigo naročite čimprej na naslov:
Kulturni atelje Slovenije, p. p. 179 Ljubljana.

NAROČILNICA

Podpisani

(ime in priimek)

Natančen naslov

Zaposlen pri

Naročam obvezno
ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA
Naročnino bom poravnal po povzetju.

Datum: Podpis

Predlog programa zdravstvenega varstva Ljubljanske regije za leto 1975 za javno razpravo

IZHODIŠČA IN OKVIRI

Zdravstveno varstvo v regiji izhaja iz biološke in poklicne ter interesne in zaposlitvene strukture prebivalstva, iz prevladujočih značilnosti obolevnosti v regiji in na posameznih ožjih območjih zlasti z gledišča vpliva na produktivnost dela, iz obstoječih zdravstvenih zmogljivosti in njihove mreže ter učinkovite izkoriščenosti, kot tudi iz priznanih standardov in normativov v zdravstvu skladno s stanjem in družbeno opravičljivo rastjo zdravstvenega varstva oziroma zdravstvenih dejavnosti za posamezna področja in območja dela.

Za obseg zdravstvenega varstva v ljubljanski regiji je bistveno, da zagotovi doslej doseženo raven v sorazmerju z dogovorjeno rastjo v pričo sodobne tehnologije in neobhodne izpolnitve mreže zdravstvenih zmogljivosti. Upoštevati je treba še intenzivnejše uveljavljanje pravic do zdravstvenega varstva in drugih pravic iz zdravstvenega zavarovanja spričo večje zdravstvene prosvetljenosti in zahtevnosti prebivalstva, vključujoč tudi vse izraziteje manifestacije izenačenih pravic do zdravstvenega varstva kmetov in delavcev.

Globalna usmeritev zdravstvene politike v regiji bo v perspektivi težila k izenačevanju materialnih in strokovnih pogojev dela posameznih zdravstvenih dejavnosti, zlasti še med osnovnimi na eni strani ter specialistično-hospitalnim zdravstvenim varstvom, na drugi strani.

Pravkar našteje posebnosti so odločilne tudi za prilagoditev zdravstvenega varstva družbenoekonomskemu razvoju regije v odvisnosti od družbeno dogovorjene rasti skupne porabe glede na gibanje družbenega proizvoda.

OBSEG ZDRAVSTVENIH DEJAVNOSTI

Skupnost zdravstvenega varstva in zavarovanja Ljubljana zajema 18 občin (Ljubljana-Center, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Moste, Ljubljana-Siška, in Ljubljana-Vič ter Cerknico, Domžale, Grosuplje, Hrastnik, Idrija, Kamnik, Kočevje, Litija, Logatec, Ribnico, Trbovlje, Vrhniko in Zagorje).

Predvidevamo, da bo v 1975. letu v ljubljanski skupnosti 269.650 aktivnih zavarovancev (od tega 258.900 delavcev in 10.750 kmetov). Število aktivnih zavarovancev - delavcev naj bi se v 1975. letu povečalo za 2,5 %, dočim dinamika prejšnjih let kaže, da se bo število kmetov gospodarjev znižalo za 3 %.

V primerjavi s 1974. letom se bo število vseh zavarovanih oseb povečalo v 1975. letu za 3 % - na 581.500 zavarovanih oseb (od tega 550.900 delavcev in 30.600 kmetov).

V nadeljavanju navajamo okvirne regijske podatke o načrtovanem programu, pri tem pa upoštevamo tako označevanje, kot je sedaj v navadi (faktorji storitve, oskrbni dnevi, operativne točke itd.)

Pričakujemo namreč, da se bo področna zdravstvena služba v vseh občinah aktivno vključila v razpravo o programu zdravstvenega varstva v okviru ustanavljanja komunalne zdravstvene interesne skupnosti kot nosilke dogovarjanja o menjavi dela med uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva. Ob tej aktivnosti pa bodo uporabniki in občani od svoje t. j. občinske zdravstvene službe informirani o zdravstveni mreži, kadrih, problemih itd. ter se nato odločali o višini družbenih sredstev za financiranje zdravstvenega varstva in zavarovanja v regiji.

V osnovni zdravstveni dejavnosti programiramo za 1975. leto 89.000.000 faktorjev. Podatek se nanaša na vse zdravstvene in zobozdravstvene storitve v mreži osnovne dejavnosti.

V ambulantah in dispanzerjih s področja osnovnega zdravstvenega varstva bo opravljeno storitev za 56.000.000 faktorjev. Za aktivno zdravstveno varstvo prebivalcev na domu 7.700.000 faktorjev. Zobozdravstvene storitve v osnovni mreži pa naj bi pomenile 23.400.000 faktorjev.

Za vso specialistično ambulantno dejavnost v regiji je programiranih 48.000.000 faktorjev brez prioritete ter poleg posebnih storitev.

Za zobozdravstvene storitve v okvirih ambulantne dejavnosti bolnišnične je predvidenih nadaljnjih 2.600.000 faktorjev, oziroma okrog 2 milijona za delavce in kmete.

Za bolnišnično zdravstveno varstvo programiramo 2.000.000 oskrbnih dni. Vendar je predviden porast na račun raznih oblik intenzivne nege. Storitve za hospitalizirane bolnike načrtujemo z 28.000.000 faktorjev. Operativnih točk pričakujemo za 4.200.000, od tega 2,9 milijonov za delavce in kmete. K temu je treba prišteti še okrog 330.000 posebnih medicinskih storitev. V tem se kaže nadaljnja težnja po posredni razbremenitvi bolnišničnih postelj z intenzivnejšim zdravljenjem ob krajši ležalni dobi kljub večjemu številu sprejetih bolnikov, kar pa pomeni tudi večje izdatke.

Reševalni prevozi so programirani v osnovni zdravstveni mreži z 1.500.000 km ter približno z 1.900.000 km v okvirih kliničnega centra. Za zdravljenje v naravnih zdraviliščih predvidevamo 73 tisoč oskrbnih dni, od tega 35 tisoč za otroke, drugo pa za odrasle. Preventivna medicinska rehabilitacija otrok pa naj bi se še naprej izvajala v okvirih orientacijskega letnega programa 23 tisoč oskrbnih dni.

PRIORITETNE NALOGE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

- za leto 1975 so:
- nadalje izpopolnjevati kompleksno varstvo delavcev na delovnem mestu z izenačevanjem pogojev tega varstva v regiji,
 - do potrebne organizacijske mreže razviti vsestransko zdravstveno varstvo borcev NOV,
 - poleg dopolnjevanja rasti predšolskega in šolskega zobozdravstva ponovno poudariti krepitev zobozdravstvenega varstva vajencev vseh vrst, pa tudi razširiti mrežo zobnih ambulant za odraslo populacijo,
 - zagotoviti ustrezno hitrejšo rast tistih specialističnih dejavnosti, kjer je odprava čakalne dobe nujna,
 - ponovno vzpostaviti nego bolnika na domu v potrebnem obsegu in pri tem upoštevati vedno večjo potrebo po zdravstvenem varstvu starostnikov,
 - aktivno razvijati zdravstveno prosveto in vzgojo, pri tem koristiti sposobnost tovrstnega delovanja Rdečega križa Slovenije, ker ta dejavnost posredno zmanjšuje trošenje sredstev za zdravstveno varstvo nasploh.

IZPOPOLNJEVANJE IN DOGRAJEVANJE ZDRAVSTVENE MREŽE

Treba je še naprej upoštevati družbeno ali samoupravno dogovorjene obveznosti o sredstvih za razširitev oziroma adaptacije zmogljivosti na ožjem ali širšem območju te samoupravne interesne zdravstvene skupnosti. V tem pogledu bo potrebno skladno s srednjeročnim planom razvoja zdravstvene službe izvajati hkrati posebne naloge zavoljo vlaganj za boljše tehnično in kadrovsko opremljenost osnovne in specialistične zdravstvene dejavnosti.

Tako bo ta regionalna zdravstvena skupnost nadaljevala vlaganja sredstev v tehnično in gradbeno izpopolnjevanje ter dograjevanje zdravstvenih zmogljivosti s področja osnovne zdravstvene dejavnosti, kakor je to deloma že izvajala v 1974. letu.

Za pravkar navedeni namen regionalna skupnost pripravlja poseben samoupravni sporazum o zbiranju oziroma solidarnostnem združevanju sredstev, ki naj bi jih nato po ustreznem programu in s sklepi skupščine vlagala predvsem v vsestransko izpopolnjevanje osnovnih zdravstvenih zmogljivosti.

Predloženi program, dopolnjen s podatki o potrebnih sredstvih daje IO Skupnosti zdravstvenega zavarovanja in varstva v javno razpravo. Ob tem želi Izvršilni odbor poudariti absolutno odvisnost realizacije programa od ustreznih višine združenih sredstev, ki se zagotavljajo s prispevno stopnjo, ta pa je odvisna od gibanja družbeno-gospodarskih odnosov, predvidenih in realiziranih v letu 1975.

PREDVIDEVANJA ZA ZDRUŽEVANJE SREDSTEV ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE IN ZDRAVSTVENO VARSTVO V LJUBLJANSKI REGIJI V LETU 1975

Ocena sredstev za zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje sloni na naslednjih pokazateljih:

- oceni realizacije iz leta 1974,
- predvidenem gibanju elementov za vrednotenje svobodne menjave dela v letu 1975.

V izdatkih zdravstvenega varstva za 1975. leto so upoštevana naslednja povečanja:

- porast materialnih stroškov za 33 %, ob upoštevanju dinamike porasta iz 1974. leta,
- amortizacija po minimalnih stopnjah, povečanih za 30 %.

- sredstva za osebne dohodke za zakonskimi obveznostmi in skladi za 27,5 %, skladno z orientacijskimi republiški predvidevanji ob porastu osebnih dohodkov za 1975. leto.
Sredstva za izvajanje zdravstvenega varstva so po oceni za 29,8 % večja kot v 1974. letu.

Izdatki za nadomestila osebnih dohodkov so ocenjeni na 235.700.000 din ali za 25,0 % več kot v letu 1974. Osnova za izdatke za nadomestila osebnih dohodkov je ocenjena realizacija iz 1974. leta in povečanje osnov skladno s predvidenim porastom osebnih dohodkov v 1975. letu.

Skupni izdatki za zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje za 1975. leto so ocenjeni v višini 1.569.313.000 din ali za 28,6 % več kot bodo predvideno realizirani v 1975. letu.

Za realizacijo izdatkov zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja v 1975. letu so po oceni potrebni skupni dohodki v višini 1.759.175.000 din ali 43,5 % več kot v 1974. letu.

Iz skupnih dohodkov je izločen del dohodkov za formiranje obvezne rezerve skupnosti, sredstva za financiranje regionalnih investicij in sredstva za financiranje prevzetih obveznosti iz proračuna SRS in dodatno dogovorjenih obveznosti republiškega pomena.

Orientacijski izračun stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje in varstvo temelji na oceni sklada osebnih dohodkov za 1974. leto in na orientacijskih kazalcih porasta sklada bruto doseglih dohodkov v letu 1975 za 28 %.

Na tej osnovi izračunana skupna stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje bi predvidoma znašala 11,08 %. Za kmete pa bi se dosežanje prispevne stopnje sorazmerno prav tako povečale.

S tako izračunano stopnjo bi se krije obveznosti oziroma zbirala med letom sredstva za uveljavljanje pravic zdravstvenega varstva in zavarovanja delavcev in njihovih družinskih članov in drugih kategorij delovnih ljudi, obveznosti delavcev za izenačitev pravic kmetov z delavci prenesene obveznosti družbenopolitičnih skupnosti v zvezi s sofinanciranjem zdravstvenega varstva kmetov (za socialno ogrožene kmete, za izenačitev pravic kmetov z delavci, ki so jih z referendumom prevzele občinske skupščine ter sofinanciranje republike za obvezne oblike), zagotovitev sredstev za sklad solidarnosti, sredstva za investicije regionalnega pomena, ustreznih del prevzetih obveznosti republike za investicije republiškega pomena ter za investicije za razvoj osnovne zdravstvene službe.

Ta višja orientacijska stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje za 1975. leto je na eni strani posledica dejstva, da v oceni sredstev za zdravstveno varstvo in zavarovanje za 1975. leto izhajamo iz ocenjene realizacije izdatkov za zdravstveno varstvo in zavarovanje v 1974. letu.

Hkrati je treba upoštevati okoliščino, da skupnost z dohodki, iz prispevne stopnje 9,75 za 1974. leto ne krije izdatkov za zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje. Celotni izdatki pa predstavljajo izhodiščno osnovo planiranja za leto 1975.

Nadaljnja pomembna okoliščina je, da smo delovni ljudje in občani kot zavarovalci oziroma upravičenci do zdravstvenega varstva v 1974. letu uveljavljali zadevne pravice na razvitejši ravni in sorazmernem večjem obsegu kot po prvotnih predvidevanjih.

V dohodkih za leto 1974 je vključen tudi ocenjeni primanjkljaj v znesku 130.000.000 din, ki ga bo sicer potrebno pokriti, vendar v izračunu za leto 1975 zanj še niso predvidena sredstva, ker bo treba posebej zagotoviti način pokrivanja.

Skupnost zdravstvenega zavarovanja in varstva Ljubljana

OKVIRNA OCENA DOHODKOV IN IZDATKOV SKUPNOSTI ZA LETO 1975

	Ocena za leto 1974	Plan za leto 1975	Indeks 1975/1974
I. DOHODKI			
1. Prispevek zavarov. - delavcev iz delovnega razmerja	1.024.180	1.490.180	145,5
2. Prispevek zavarov. - delavcev zaposlenih pri zaseb. delodajalcih	19.562	27.566	140,9
3. Prispevek za zdravstveno zavarovanje upokojenecv	114.242	146.230	128,0
4. Prispevek iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti (v % od KD in pavšal)	9.300	23.800	-
5. Prispevek za zdravstveno zavarovanje delavcev v tujini	10.810	12.600	116,6
6. Prispevek zavarov., ki opravljajo samostojno poklicno dejavnost	28.243	39.799	140,9
7. Prispevek za vajence	5.407	6.200	114,7
8. Drugi prispevki za zdravstveno zavarovanje SKUPAJ PRISPEVKI	2.963	3.000	101,2
9. Dohodki iz udeležbe družbenopolitičnih skupnosti	1.214.707	1.749.375	144,0
10. Povračila za stroške po konvenciji	-	-	-
11. Drugi dohodki	4.600	1.000	-
12. Primanjkljaj iz leta 1974	6.982	8.800	126,0
13. Dohodki iz leta 1974	131.369	-	-
DOHODKI SKUPAJ	1.357.658	1.759.175	129,6
13. Izločitev: - v rezervni sklad	28.158	40.331	143,2
- za razvoj zdrav. službe	61.329	84.322	137,5
- druge izloč.	48.076	65.209	135,6
DOHODKI PO IZLOČITVAH	1.220.095	1.569.313	128,6
II. IZDATKI			
1. Splošno ambulantno in dispanzersko zdravljenje	141.070	183.141	130,5
2. Specialistično zdravljenje	118.304	353.589	299,0
3. Zdravila in injekcije	131.690	170.957	129,8
4. Bolnišnično zdravljenje	491.939	638.595	129,8
5. Zdraviliško zdravljenje	8.755	11.406	130,3
6. Zobna nega in protetika	59.845	77.638	129,7
7. Prevozi z reševalnimi vozili	12.058	15.553	128,9
8. Preventivna dejavnost	2.700	3.500	129,6
9. Izdatki za zdravstveno varstvo za nezavarovane osebe	-	-	-
10. Ostali izdatki za zdravstveno varstvo (drugi prevozi in potni stroški, proteze, ortopedski in drugi pripomočki)	8.861	11.536	130,2
11. Izdatki za zdravstveno varstvo v tujini	11.969	15.553	129,9
12. Izdatki za zdravstveno varstvo po konvencijah	2.812	3.629	129,0
13. Izdatki za zdravstveno varstvo študentov	8.514	11.016	129,4
SKUPAJ IZDATKI ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO	998.517	1.296.113	129,8
14. Nadomestila osebnega dohodka (vsa)	188.524	235.700	125,0
15. Pogrebne in posmrtnine	6.895	7.500	108,8
16. Drugi prispevki in povračila	20.881	24.000	114,9
17. Drugi izdatki	5.278	6.000	113,7
IZDATKI SKUPAJ	1.220.095	1.569.313	128,6

Predlog programa Skupnosti za zaposlovanje Ljubljana

Zaposlovanje je sestavni del politike razvoja, ki jo oblikujejo in izvajajo delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela, v samoupravnih interesnih skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih in orga-

nizacijah. Z izvajanjem te dejavnosti se uresničuje pravica do dela, izbire poklica in zaposlitve; zadovoljujejo se tudi kadrovske potrebe, ki nastajajo v procesu družbene reprodukcije. Zaposlovanje oziroma gi-

banja na področju zaposlenosti in zaposlovanja so pretežno odvisna od ciljev in ukrepov ekonomske in socialne politike ter politike na področju oblikovanja kadrov.

Za opravljanje nalog pri izvajanju tekoče in programirane politike na področju zaposlovanja nalagajo predpisi in dogovori skupnostim za zaposlovanje predvsem izvrševanje naslednjih funkcij:

EKONOMSKO-ANALITIČNA FUNKCIJA

Usmerjena je v zadovoljevanje potreb organizacij združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti in hkrati s tem tudi potreb posameznika oziroma delovnih ljudi. Glavne naloge so analitično spremljanje zaposlovanja, zaposlenosti in brezposelnosti, preučevanja izvorov delovnih potencialov, analiza in spremljanje potreb po kadrih, spremljanje razvoja poklicev, preučevanja fluktuacije in presežkov ter primanjkljaja delavcev (bilance), preučevanje tokov zaposlovanja in pojavov, ki pospešujejo ali zavirajo produktivno zaposlovanje, preučevanje možnosti za aktiviranje prebivalstva.

POSREDOVALNA FUNKCIJA

Njena osnovna vsebina je, da v procesu posredovanja informira delavce in organizacije združenega dela o pogojih in možnostih zaposlovanja in s tem ustvarja pogoje za enake možnosti zaposlitve na vseh prostih delovnih mestih. S preučevanjem ponudbe in povpraševanja zagotavljamo popolnejšo skladnost med zahtevami o zasedenosti delovnih mest in kandidati za zaposlitev.

FUNKCIJA POKLICNEGA USMERJANJA

Vključuje poklicno vzgojo, prosvetljevanje in poklicno svetovanje.

IZOBRAŽEVALNA FUNKCIJA

Združuje aktivnosti, ki so povezane s strokovnim usposabljanjem in prekvalifikacijo delavcev.

FUNKCIJA SOCIALNE ZAŠČITE

Poteka med začasno brezposelnostjo. V njenem okviru je materialna pomoč delavcem, ki so začasno nezaposleni, uresničujejo se njihove aktivne pravice za strokovno usposobitev in ponovno zaposlitev.

Vse te funkcije se razčlenjujejo na naloge, ki jih zajema enotni program dela vseh skupnosti in zavodov s tekočimi in dolgoročnejsimi cilji.

Programska usmeritev za leto 1975 zahteva najmanj to, da se vse standardne naloge iz enotnega programa službe izvajajo vsaj v enakem obsegu, z enako močjo in vsaj na enaki strokovni ravni kot doslej.

Možnosti za uresničitev navedenih ciljev bodo zagotovljene v primeru, da se dejavnosti izvajajo v letu 1975 vsaj v enakem obsegu, kot ga odreja program dela za leto 1974. To pomeni, da so potrebna relativno enaka sredstva za dejavnost skupnosti in zavodov, enaka sredstva za izvajanje funkcionalnih dejavnosti, razen za razširjene in nove ukrepe, ki so predvideni v zvezi s pripravo

delavcev in povečanjem socialne varnosti, v zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

S financiranjem, kot ga predlagamo, zagotavljamo tudi pokrivanje primanjkljajev skupnostim, ki jim izvorni dohodki ne zadoščajo za opravljanje funkcij, ki jih predvideva enotni program dela. Način pokrivanja primanjkljaja določa dogovor s prelivanjem sredstev tistih skupnosti, katerih razpoložljiva sredstva presegajo določila.

Delo, ki ga prikazujemo v tem programu, opravljamo enotno v celotni regiji, ki obsega 17 občin, in sicer: Cerknico, Domžale, Grosuplje, Hrastnik, Idrijo, Kamnik, Kočevje, Litijo, Logatec, Trbovlje, Vrhniko, Zagorje in vseh pet ljubljanskih občin.

Da bi bilo delo na področju zaposlovanja in poklicnega usmerjanja čim bolj gospodarno, moramo mnoge naloge reševati v vsej Sloveniji enotno in se enotno povezovati z drugimi republikami in državami, kjer so zaposleni naši delavci. To enotno delo zagotavljamo že vsa leta; v letu 1975 pa ga bomo zagotovili, če bomo iz zbranih sredstev izdvojili 3,716.000 dinarjev.

Za zagotovitev enake socialne varnosti začasno nezaposlenih delavcev v vsej Sloveniji pa moramo iz sredstev naše skupnosti zagotoviti 5,190.000 dinarjev. Sporazum med vsemi skupnostmi zagotavlja, da bodo sredstva uporabili samo za denarno nadomestilo in zdravstveno varstvo začasno nezaposlenih.

Vzroki, ki lahko kateregakoli delavca brež njegove volje ali krivde pripeljejo v vrsto začasno nezaposlenih, so različni. Vse naše strokovne službe se trudijo, da je čas začasne nezaposlenosti čim krajši in da je tudi v tem času delavcu zagotovljena socialna varnost, ki jo lahko nudimo po novem zakonu o zaposlovanju in o zavarovanju za primer brezposelnosti vsem, ki so že bili zaposleni, če bodo zagotovljena sredstva v višini 5,160.000 dinarjev.

Sredstva za drugo pomoč začasno nezaposlenim so namenjena za zadovoljevanje njihovih osnovnih potreb (prehrano in prenočišče), pa tudi za to, da omogočijo čimhitrejšo ponovno zaposlitev, za plačilo zdravstvenega pregleda pred zaposlitvijo in za prevozne in selitvene stroške ob zaposlitvi v drugem kraju.

Denar, ki se steka za strokovno izobraževanje, porabijo delovne organizacije za usposabljanje novih delavcev. Tudi delavcem, ki se usposabljujejo za novo delo, denarno pomagamo, če v času usposabljanja nimajo drugih sredstev za preživljanje. Da bi bilo tako usposabljanje čim bolj uspešno, naši strokovni delavci brezplačno pomagajo pri organizaciji strokovnega usposabljanja in sprejemanju ter pripravi delavcev.

Vsako leto zapusti osnovne šole na našem področju šest do sedem tisoč učencev, gimnazije pa 1300 dijakov. Vsi ti se morajo odločiti za določeno področje dela in poklicno usposabljanje. Odločitev mora biti takšna, da bodo pri delu uspešni in zadovoljni. Vsi smo se enkrat znašli pred to odločitvijo, zato vemo, kako je težavna za naše otroke. Lahko pa trdimo, da je iz leta v leto težja, saj je vedno več različnih možnosti, med katerimi morajo učenci in dijaki izbirati. Da bi

jim z izbiro olajšali, jim posredujemo potrebne informacije o šolah in poklicih ter o njihovih možnostih. Tistim, ki se po takem informiranju še ne morejo odločiti, pa nudimo posebno pomoč z nasveti (poklicno usmerjanje). Vse bolj pa čutimo, da potrebujejo našo pomoč tudi tisti učenci, ki so vključeni v srednje strokovno šole, saj vsa reformna prizadevanja v šolstvu težijo za tem, da omogočijo nenehno poklicno usposabljanje, ne glede na to, katero šolo si je učenec izbral po končani osnovni šoli.

Podatki zadnjih let kažejo, da približno polovica učencev srednjih tehniških šol nadaljuje šolanje. To pa pomeni, da moramo poklicno usmerjanje razširiti na vse srednje šole.

Štipendiranje daje materialno osnovo poklicnemu

usmerjanju in s tem izboljševanju poklicne usposobljenosti zaposlenih. V letu 1975 bo polno zaživel štipendiranje po sporazumih, ki so bili podpisani v letu 1974. Za uresničitev takega štipendiranja in za vključitev celotnega štipendiranja v kadrovske politike pa je nujno, da samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje vključijo v svojo politiko tudi štipendiranje, njihove strokovne službe pa izvajajo študentske politike.

V letu 1975 bomo morali svojo poklicno svetovalno pomoč še bolj razširiti tudi na delavce, ki se bodo morali zaradi nove tehnologije primer- no usposobiti ali spremeniti svojo kvalifikacijo.

Za izvedbo programa predvidevamo, da bomo v letu 1975 potrebovali naslednja finančna sredstva:

– za skupne zadeve zaposlovanja	3,790.000
– za solidarnost	5,190.000
– za delo zavoda	6,900.000
– za poklicno usmerjanje	600.000
– za pripravo delavcev na zaposlitev	3,650.000
– za socialno varnost	5,160.000
	25,290.000 din

REALIZACIJA PRISPEVKA ZA ZAPOSLOVANJE NA OBMOČJU KZZ LJUBLJANA DO 30.9.1974

	Primerjava z letnim načrtom		%
	Načrt za 1974	Realiz. za 9 mes.	
Gospodarstvo	15,497.350	11,984.276	77
Negospodarstvo	4,553.960	3,744.561	83
Zasebniki	181.720	171.555	94
	20,233.000	15,889.392	78

Primerjava z načrtom za 9 mesecev

Gospodarstvo	11,623.012	11,984.276	103
Negospodarstvo	3,415.470	3,733.561	109
Zasebniki	151.434	171.555	113
	15,189.916	15,889.392	104

REALIZACIJA PORABE SREDSTEV NA OBMOČJU KOMUNALNEGA ZAVODA ZA ZAPOSLOVANJE DO 30.9.1974

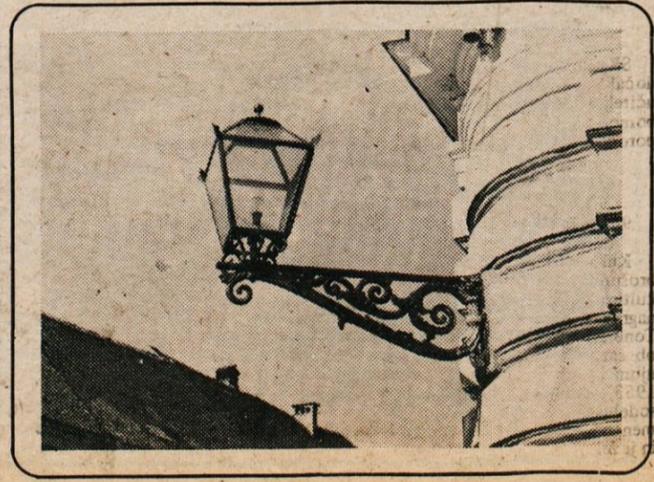
	Načrt za 1974	Realiz. 30/9-74	%
Gmotna preskrba brezposelnih	3,375.000	1,743.468	52
Priprava del. ljudi za delo zavoda	4,314.934	1,277.073	30
	6,827.288	5,123.678	75
	14,517.222	8,144.219	56
Prelivanje sredstev za solidarnost		4,828.957	

OCENA DO KONCA LETA 1974

Sredstva prispevek za zaposlovanje	20,233.000
Poraba	
Gmotna preskrba brezposelnih	2,750.000
Priprava del. ljudi za zaposlitev	4,160.000
Za delo zavoda	6,800.000
Razlika (preliv za solidarnost)	13,710.000
	6,523.000

PREGLED ZBRANEGA PRISPEVKA ZA ZAPOSLOVANJE NA OBMOČJU OBČINE KAMNIK

	Realizacija 9 mes.	Načrt za 1974	%	Načrt za 9 mes.	%
Gospodarstvo	446.969	544.730	82	408.546	109
Negospodarstvo	47.848	59.720	80	44.784	106
Zasebniki	9.355	6.350	147	4.761	196
Skupaj:	504.172	610.800	82	458.091	110



ODBOJKARICE PRVE

Zenska ekipa je v jesenskem delu dosegla lep uspeh, saj so brez poraza osvojile prvo mesto v II. republiški ligi. S tem smo lahko zadovoljni. Zenska ekipa je šele v letošnjem letu pričela z rednimi treningi. Prvotno je bilo mišljeno, da bi sredstev ta variatna odpadla. To je bil predlog klubov, ki tekmujejo v tej ligi, predvsem pa klubov iz Nove Gorice in Bohinja. Strinjala se je tudi Odbojarska zveza Slovenije.

Ekipa Kamnika je pokazala največ tehničnega znanja, seveda pa dekleta ne bodo smela ostati samo pri tem. Če se bodo hotele uvrstiti v višji tekmovalni razred, bodo morala z marljivim treningom izboljšati svojo igro tako v napadu kot v polju. V spomladanskem delu tekmovanja bodo morala kar dvakrat na gostovanje, in to v Kočevje in Novo Gorico, enkrat pa bodo morale doma z Bohinjem. Seveda bo spomladanski del tekmovanja bolj naporen, kot je bil jesenski. Upajmo, da bodo igralke preko zime pridno trenirale in spomladanski del zaključile s takim uspehom, kot so jesenskega.

V drugi tekmi so igrale z ekipo Merkurja iz Nove Gorice in zmagale z rezultatom 3 : 1. Na gostovanju v Bohinju so gladko premagale domačine s 3 : 0.

Lestvica po jesenskem delu je sledeča:

1. Kamnik 3 3 0 9 : 3 6
2. Merkur 3 2 1 7 : 5 5
3. Kočevje 3 1 2 5 : 6 4
4. Bohinj 3 0 3 2 : 9 3

bg

„SEDEČA“ ODBOJKA V KAMNIKU

V organizaciji Zveze za šport in rekreacijo invalidov Slovenije in domačega invalidskega športnega društva je bilo v Kamniku četrto republiško prvenstvo v sedeči odbojki. Domači invalidi so s to športno prireditvijo proslavili „dan zavoda“. Tekmovanja v sedeči odbojki so se udeležili invalidi iz Ljubljane, Kranja, Ponikve in domačini.

Domači igralci so morali priznati premoč igralcev iz Ljubljane, predvsem zaradi slabše igre v obrambi; istočasno je bila to najlepša igra na turnirju. Igralci Ljubljane so tako že tretjič zapoved osvojili republiški naslov, ne da bi bili v Kamniku poraženi. Po končanem tekmovanju so predstavniki zveze in zavoda poudarili, da je treba v bodoče skrbeti za množičnost, kajti prav sedeča odbojka je šport, ki je najbolj primeren za vse kategorije invalidov.

Rezultati: Ponikve : Ljubljana 15 : 38 (5 : 22), Kamnik : Borec 34 : 17 (18 : 7), Borec : Ljubljana 25 : 41 (11 : 25), Ljubljana : Kamnik 37 : 26 (18 : 13), Ponikve : Borec 30 : 25 (15 : 12), Ponikve : Kamnik 16 : 18 (10 : 13).

bg

ETA VABI KMETE

Kamniška živilska industrija ETA že več let sodeluje s številnimi kmeti in s kmetijskimi zadrugami v Sloveniji. Pretekla leta so pretežno del surovine kupovali v Srbiji in Makedoniji, toda kaj kmalu so ugotovili, da so tudi na Slovenskem ugodni pogoji za gojenje nekaterih vrtnin, ki jih predelujejo v tovarni. Tako so uspešno razvili kooperacijsko sodelovanje na Dolenjskem, kjer kmetje predelujejo kumarice, v Prekmurju njihovi kooperanti pridelujejo sladke feferone in rdečo peso. Tovarna v kooperacijo vlaga tudi del denarja, ki ga kmetje ob branju vrnejo. Tako so kooperantom preskrbeli kvalitetno seme in črno folijo.

V okolici Kamnika so zlasti ugodni pogoji za pridelovanje rdeče pese, vendar v ETI ugotavljajo, da iz okolice dobe vse premalo surovin. Tudi zelje zelo dobro uspeva, žal pa ga morajo kupovati v sosednji Hrvaški. Nekateri kmetje iz Komende in Most so se že odločili za kooperantsko pogodbo s tovarno in že nekaj let uspešno sodelujejo, vendar je kot na dlani, da bi bilo mogoče kooperacijsko sodelovanje še razširiti. ETA v začetku januarja ali pa že prej sklepa kooperantske pogodbe in zato vabi kmete iz kamniške okolice, da se oglasijo v tovarni, kjer bodo dobili vse potrebne informacije.

V Mengšu so uredili poseben obrat, kjer predelujejo le rdečo peso, zato so njihove zmogljivosti zelo velike. Seveda od kmetov, ki z njimi nimajo sklenjene kooperantske pogodbe, pese ne morejo odkupovati kar tako, saj so si za letošnje zagotovili primerne količine. In še nekaj bi veljalo poudariti, vse pridelovalce rdeče pese, ki bodo surovine skladiščili doma v kletih ali zasipnicah, bodo še posebej nagradili. Vedeti namreč moramo, da peso predelujejo tu spomladi. Torej bodoči kooperanti, obisk v ETI ne bo zaman.

– tj

Zdravstvena ambulanta za udeležence NOB

Kakor v ostalih občinah, tako je tudi v Kamniku organizirana ambulanta za udeležence NOB, ki jo vodi zdravnik dr. Janez Kobilica. Določena je za udeležence NOB, ki imajo priznano posebno dobo v dvojnem šteju let od 15.5.1945, posluje pa vsak torek in petek od 7. do 9. ure v Zdravstvenem domu v Kamniku, od 19. novembra 1974 dalje.

Udeleženci NOB, katerim je potrebno zdravljenje, naj se v omenjenem času oglase z zdravstveno knjižico v ambulanti, kjer so vpisani v posebnem seznamu borcev, ki je sestavljen po krajevnih organizacijah ZB NOV. Specialistični pregledi se vrše v bolnišnici dr. Petra DERŽAJA v Ljubljani, kamor jih napoti zdravnik dr. Kobilica s posebno napotnico.

Prosimo udeležence NOB, da upoštevajo gornje obvestilo.
Občinski odbor ZB NOV
Kamnik

Uspela vaja civilne zaščite na področju Špitaliča in Motnika

Pri sestavljanju programa dela za leto 1973/74 je bil na seji odbora SLO med drugim podan tudi predlog za izvedbo vaje civilne zaščite, s sodelovanjem gasilcev, za obe občini krajevne skupnosti – Špitalič, Motnik. Predlog je bil v celoti sprejet.

Sklicana je bila seja za izvedbo vaje vsesplošnega ljudskega odbora v okviru civilne zaščite. Vodja sta bila: za Špitalič Miroslav Zeleznik, za Motnik Ivan Piskar.

Vajo so določili na 13.10.1974. Na klic sirene iz zadržnega doma v Špitaliču se je pričel uradni del vaje: gasilska desetina iz Mot-

nika je prispela v 10 minutah. Špitalička desetina je medtem že pričela z gašenjem.

Celoten štab civilne zaščite je stopil v akcijo.

Ranjene, ki so bili v starem cerkvenem poslopju, so v najkrajšem času prenesli v šolo, kjer so jim nudili najnujnejšo prvo pomoč. Dekleta so odlično opravila svoje delo.

Pri vaji je bilo opaziti splošno pripravljenost civilne zaščite, pohvala gre tudi obema gasilskima desetinama.

To je bila prva taka vaja; prisotna sta bila tudi tov. Vasko z vojnega

odseka SO Kamnik in vodja celotne izvedbe – Silvo Gorjan, predsednik SLO – Motnik – Špitalič.

Po končani vaji so v prijetnem pogovoru razčlenili izvedbo vaje.

Omeniti je treba tudi to, da je bil prostor v Špitaliču zelo primeren za organizacijo take vaje in tudi zanimanje ljudi je bilo neverjetno živo.

Prepričani smo, da bi bilo potrebno podobne vaje še organizirati, ker le tako lahko pričakujemo pripravljenost ljudi oz. vseh občanov iz krajevnih skupnosti Špitalič in Motnik na splošni ljudski odpor!

POZABLJENA ZVESTOBA

Hočila sem po pokopališču in iz plamenov sveč ter razkošnega cvetja, ki je pokrivalo neštete grobove ob dnevu mrtvih, izbrala dva osamljena. Niti lučka jima ni svetila v hvaležen spomin.

Oba, ki počivata v grobu že vrsto let, sta svoje imetje darovala skupnosti. V Vilčnikovi hiši je danes za daljšo dobo rešeno vprašanje mestne knjižnice. Tako bi ta ustanova lahko prevzela tudi skrb za grob svojega mecena.

Napis na grobu napredne učiteljice Apolonije DOLINSEK je nečistljiv, grob zanemarjen. In vendar je vzgojila lepo število mladih ljudi v zavedne občane. Mnogi se je še spominjajo, kako je ponosno vzravnana korakala na čelu sokolske čete. Živela je za tolovadna družstva in mladino v njih vse do smrti, ko je tudi svoje imetje zapustila društvu, z željo, da bi koristilo vzgoji mladine. Njena zapuščina je često menjala gospodarja in ideja se je nehoti izmaličila. Pa vendar bi moral v tej skupnosti biti nekdo odgovoren, da bi živela naprej v mladem rodu, ki naj bi jo oživljal vsaj enkrat na leto, ob DNEVU MRTVIH s prizigom drobne lučke na njenem grobu in s tem pokazal, da njena prednost in zvestoba nista zanemarjena.

Darinka Brejc

V nekaj vrstah...

ŠE NEKAJ NEJASNOSTI

Turistično društvo v Kamniku je na zadnji seji sklepalo o priložitvi društvene dejavnosti duhu samoupravljanja in delegatskega sistema. Temeljna turistična interesna skupnost naj bi vključila Turistično društvo, Planinsko društvo, Avto-moto zvezo itd. Odborniki so sprejeli sklep, po katerem se načelno strinjajo s tem, da se ustanovi temeljna turistična skupnost, vendar menijo, da za sedaj še ne morejo zavzeti nikakega stališča, ker so pri oblikovanju interesne skupnosti še nekatere nejasnosti.

Satirični kabaret – Gledališka skupina „Oder 73“ je organizirala v dvorani kina Dom pod naslovom „Šel je popotnik skozi koroški vek“ gostovanje satiričnega kabareta iz Koroške. Igralci so z dokaj smisla za satiro in humor prikazali zadnje dogodke v svojih krajih. Gledalcev je bilo malo nad 60.

ŽALOSTNA UGOTOVITEV – Ko smo v oktobru praznovali leden otroka, smo lahko ugotovili, da je otroško igrišče med blokmi na Zapricah spremenjeno v smetišče. Vse klopi so bile poškodovane, vrtiljaki so ležali po tleh, srednja gugalnica pa je bila nerodno speta z žico. Mnogo besed smo takrat izgovorili, dejanj pa malo naredili.

POZIV SODELAVCEM – Kulturna skupnost Kamnik se v imenu uredniškega odbora Kamniškega zbornika obrača do vseh nekdanjih in do novih sodelavcev, da s svojimi prispevki pomagajo ponovno oživiti Zbornik. Prispevke naj pošljejo do 31. decembra tega leta.

UREDITEV ŽAL – Pred praznikom mrtvih je Komunalna skupnost zaključila ureditev ceste. Ob robu zelene trate pred mrliško vežico so vrtnarji Arboretuma iz Volčjega potoka zasadili kalino (liguster), da ob parkiranju avtomobilov ne bi silili na zelenico. Zelena ograja bo lep okras dohoda na Zale.

POČASTITEV SPOMINA POK. PROF. FERBEŽARJA – Namesto venca na grob prof. Slavka Ferbežarja so njegovi nekdanji kolegi s kamniške gimnazije, ki so zdaj zaposleni na Poljanski gimnaziji v Ljubljani, poklonili Onkološkemu inštitutu 1050 din.

CVETJE OŽIVLJA MRTVE ZIDOVE – Če bi letos ocenjevali okrasitev oken po mestu, potem bi posebno pohvalo zaslužili dolgi blok ob Kajuhovi cesti za Zdravstvenim domom. V nadstropju je v ravni črti 36 oken, ki so se vse leto bohotila v razkošju živobarvnih pelargonij s številnimi odtenki. Prav tako so bila okrašena tudi okna v pritličju, le da je tu zaradi vrat samo 32 oken. Stanovalci so tekmovalimед seboj in žrtvovali nemajhna sredstva za lepoto svojih stanovanj. Veliko priznanje zaslužijo tudi blok ob Kovinarski cesti z okrašenimi balkoni, ki so predstavljali prelepe šopke cvetja sredi zelenih trat. Seveda tudi meščani in okoličani niso zaostajali. Kultura prebivalstva se zrcali tudi v ljubezni do cvetja.

NOVI VRTNI ZIDOVI – V Kolodvorski ulici so za dober meter razširili cestišče od poslopja, kjer ima svoje prostore društvo upoko-jencev, do cestnega križišča z železnico. Porušili so stare neugledne vrte zidove in zgradili nove. Delo bodo morali nadaljevati do izhoda ulice na Kidričevo cesto. V tem delu so vrtni zidovi že na pol razpadli, cestišče pa je še ožje. Vse za varnost prometa in lepši izgled mesta.

POGREŠAMO DVORANO SREDI MESTA – Za predavanja, kakršna sta svojčas organizirala Turistično in Planinsko društvo v dvorani nad kavarno, zdaj nimamo nobenega primernega prostora. Že je pred vrati druga zima, odkar dvorano preurejajo, pa še vedno ni izgledov, da bo nared. Naši himalajci so se že vrnili in pričakujemo, da nas bodo seznanili s svojimi podvigi na predavanjih, toda kje? Velika dvorana Doma je za predavanja predraga, dvorana nad kavarno pa je kot nalašč pri roki.

IZ KAMNIKA NARAVNOST V TRST – Od jeseni spet vozi posebni Viatorjev avtobus iz Kamnika naravnost v Trst. Iz Kamnika krene od 10. uri in se ustavi na vseh glavnih postajališčih do Ljubljane. Iz Trsta se vrača ob 18. uri.

NİČ VEČ DEŽURNIH TRGOVIN OB NEDELJAH – Dežurne trgovine z živili bodo spet uvedli v letnem času, vendar pa je res, da jih meščani pogrešajo.

SKROMNA ZLATOPOROČENCA – Tiho in skromno sta dočakala petdeseto obletnico poroke starosta slovenskih koroških učiteljev Jernej Čebulj in žena Antonija. Jernej Čebulj, Maistrov bорец, se je večkrat oglasil s prispevki tudi v našem Občanu. Zlatoporočence iskreno čestitke z željami za dobro zdravje.

90 LET MENGEŠKE GODBE

Kulturna skupnost Domžale je založila 22 strani obsejajočo brošuro o delu in pomenu Mengeške godbe v 90 letih. Skupščina kulturne skupnosti Domžale je podelila Mengeški godbi Kersnikovo nagrado za njene uspehe. Izčrpane podatke je po raznih virih zbral Tone Ravnikar, predvsem pa so zanimive slike, ki prikazujejo godbo ob raznih jubilejih in vse kapelnike od ustanovitve do danes. Med njimi izstopa popularni Peter Lipar, ki je bil kapelnik od 1901 do 1953, torej več kot pol stoletja. Kamnik nima svoje godbe, zato sodelujejo zelo pogosto na pomembnejših prireditvah v Kamniku vrli Mengeški godbeniki. Ob visokem jubileju čestitamo Mengeški godbi in ji želimo še mnogo uspeha na poti k stoletnici!

Mladina v Komendi spet zaživela

Mladina iz Komende in okoliških vasi se je po daljšem času spet zganila in sedanje zanimanje kaže, da se bo resno spoprijela s številnimi dejavnostmi, ki so že dlje časa dremale, če ne že kar spale.

Na eni zadnjih sej mladinskega aktiva so izvolili novo predsedstvo in referente za nekatere interesne dejavnosti. Predsednik novega predsedstva je dosedanj predsednik mladinske organizacije Lovro Kem. Člani predsedstva so še Dani Grošelj, Saša Peterlin in Tomaž Drolc. Tajnica je Fani Rihar, blagajničarka pa Viki Kem. Referenta za kulturo in šport sta Vera Žurbi in Cveto Hafner.

Da ne bi ostalo le pri besedah, so se že spoprijeli z nekaterimi nalogami.

V sodelovanju s športnim društvom vsako soboto prirejajo mladinski ples. Pri organizaciji jim je največ pomagal predsednik Športnega društva Komenda tovariš Janez Kimovec. Za ples igra vokalno instrumentalna skupina Dancing Quartet. Mladina je prevzela prodajo brezalkoholnih pijač na plesu. V finančni stiski si morajo pač pomagati z lastno iznajdljivostjo. Na plesih je prjetno vzdušje, zato je med mladimi, ki se ob sobotah zabavajo v dvorani Doma v Komendi, poleg domačinov tudi precej gostov iz bolj oddaljenih krajev.

Delavni so tudi kulturniki. Na ustanovnem sestanku dramske skupine je številna udeležba dokazala, kako zelo si mladina

želi tovrstnega udejstvovanja. Mentor in režiser skupine je tovariš Valter Horvat, ki je že pred leti večkrat režiral zelo uspele predstave. Pri delu krožka pomaga tudi tovarišica profesorica Ana Razpotnik. Prvo predstavo že pripravljajo. Vsi, ki jih veseli igra, se seveda ne bodo mogli vključiti v eno predstavo; lahko pa bodo pomagali pri tehničnem delu in organizaciji. Poleg tega imajo v načrtu tudi proslavo za dan republike, za kasneje pa verjetno še kaj več.

Upajmo, da bomo o uspehih delovanja mladine iz Komende in okolice še lahko pisali. Bil je res že skrajni čas, da je konec nedelavnosti, ki je trajala že precej časa.

Mojca Založnik

AKCIJA ZBIRANJA IGRAČ V TEDNU OTROKA

V mesecu oktobru je letošnji Teden otroka potekal v izredno prijetnem vzdušju, ne toliko med odraslimi kot med pionirji in mladino.

RK se je odločil v povezavi z ZPM za zbiranje igračk, s katerimi bi razveselili otroke z odročnih krajev, med katerimi je tudi Kozjansko. Občinski odbor RK je o tej akciji obvestil vse šole v občini.

Z velikim navdušenjem so se tej akciji odzvali učenci osnovne šole Frana Albrehta. Razredniki so s tem seznanili učence vseh razredov. Prav vsi so se odločili prispevati svoje igračke, saj so se zavedali, da bodo s še tako malo igračk morda razveselili marsikatero otroka, ki takih igračk še nikdar ni videl.

Seveda so imeli te zaloge več učenci nižjih razredov, saj se niso še povsem poslovlili od njih.

Učenci so pripovedovali vse mogoče doživljanje, ko so se poslavljali od igračk, s katerimi se ne igrajo več, spominjajo pa jih rta lepe trenutke, ko so jih dobili za

rojstni dan, ko jih je prinesel Dedek Mraz ali teta in stric.

Tako je učenka povedala, da je pregledala vse omare, da bi našla kako igračko. Nazadnje se je spomnila punčke, ki jo je tolikokrat oblačila v obleke. Ni ji je bilo žal podariti, saj jo je odstopila eni izmed tistih deklic, ki take punčke še nikoli ni videla.

V razredih so se kopičile razne igrače: punčke, medvedka, mucke,

kužki, avtomobilčki, kocke pa tudi slikanice.

Vse to so ob zaključku akcije zložili v velike kartone in odnesli na zbirno mesto v pisarno občinskega odbora RK.

Vsi učenci si iz vsega srca žele, da bi otroci, ki so jim te igrače namenjene, imeli z njimi tudi veliko veselja.

Učenci osnovne šole Frana Albrehta



POGLEJTE, TO SMO MI ZBRALI

Upokojeenci na izletih

Društvo upoko-jencev v Kamniku je v teku letošnjega leta organiziralo sedem izletov za svoje člane. Udeležilo se jih je 456 članov, prevozili pa so z avtobusi 3234 kilometrov. Na prvem izletu so obiskali Krško in rudarske revirje ob Savi. Drugi izlet jih je vodil preko Rogaske Slatine v Ptuj, kjer so si ogledali tudi muzej. Na tretjem izletu v Skočjansko jamo, Lipico in Tomaj so obiskali tudi rojstno hišo pesnika Srečka Kosovelja. Nato so organizirali izlet na Vršič in v Trento ter Furlanijo. Posebno uspešen izlet je bil na Koroško do Gosposvetskega polja in Osojskega jezera. Na predzadnjem izletu v Trbiž so nato obiskali tudi Rezijo, Videm in Cedad. Za zadnji izlet v Maribor, Mursko Soboto in Moravce se je prijavilo toliko udeležencev, da so se odpeljali v treh avtobusih. Povsod so se udeleženci ustavili pri kulturnih spomenikih in obeležjih NOB. Ob zaključku izleta v Moravce je predsednik društva izrekel zahvalo tov. Petru Klavčiču za uspešno organizacijo izletov.

I. Z.



UPOKOJENCI PRED KNEŽJIM STOLOM

SVITOVİ GASILCI PRIPRAVLJENI

V začetku novembra so gasilci Kemično keramične industrije „SVIT“ Kamnik z mikro vajo zaključili letošnji del izobraževanja. Z dvomesečnim poiztovalnim delom pod vodstvom strokovnjaka iz poklicne gasilske brigade v Ljubljani so se usposobili, da v morebitni potrebi priskočijo na pomoč pri gašenju požara.

Mikro vajo si je ogledal tudi strokovnjak iz podjetja Varnost in izvedbo vaje zelo pohvalil. Dosele so imeli Svitovi gasilci zelo slabe pogoje, pod katerimi so se le z veliko zavzetostjo in svojim čutom za človeško humanost usposabljali v svojem delu. Toda v kratkem bo bolje. Gradijo novo orodnišče, kjer bodo imeli svoj prostor, saj sedaj gostujejo v majhni neustrezni sobi vratarne na Bakovniku. Novi prostori in nova oprema, ki jo bodo dobili in pa njihova usposobljenost so garancija, da bosta nastali dve usposobljeni gasilski desetini. Sani gasilci so izrazili željo, da dobijo še eno motorno črpalko, ter predlagali, da bi del sredstev za novo „motoriko“ zbrali sami s prostovoljnimi prispevki. Če se jim uresničuje te želje in prepričan sem, da se jim bodo, saj tudi vodstvo delovne organizacije posveča usposabljanju enot civilne zaščite veliko pozornosti, bodo v bodoče vedno pripravljene priskočiti na pomoč vsakomur, ki bo njihovo pomoč potreboval.

V. G.

V SVITU USTANOVILI AKTIV ZB NOV

V želji, da bi tudi člani ZB NOV prispevali čimveč v razgibanem družbenem življenju za uresničitev ciljev, za katere so se borili že med NOV, so se organizirali v aktiv ZB NOV, ki šteje 15 članov. Zavedali so se, da le organizirani lahko dajo naši družbi tisto, kar od njih pričakujemo. Da so borci še vedno del revolucionarnega jedra, dokazuje tudi njihovo protestno pismo v zvezi z zatiranjem naših rojakov v Avstriji.

Poleg vodstva aktivna ZB NOV so izvolili tudi predstavnika v odbor ZB NOV združenega podjetja „POLIKEM“, katerega član je tudi kamniški „SVIT“. Hkrati pa je bil podan tudi predlog, naj bi na določeni dan v tednu v zdravstvenem domu Kamnik organizirali zdravstveno službo za borce, ki naj bi delala predvsem v preventivi, ker je znano, da borci ne prihajajo pravočasno po zdravniško pomoč. Ta služba naj bi skrbelo za zdravljenje borcev v zdraviliščih.

G. V.

Priprave smučarjev — tekačev

Po uspešnih kondicijskih pripravah v letnem ciklusu priprav so se smučarski tekači že podali na sneg. Tako zgodaj kot

letos še nikdar niso imeli prilike trenirati na snegu. Že 6. oktobra so bile snežne razmere na Veliki planini ugodne in pod

vodstvom marljivega trenerja Petra Laniška je nekaj njegovih fantov že urezalo prve letošnje smučine. Naslednji teden pa se je priprav na snegu udeležila že večja skupina tekačev. Organizirano so se po peš poti podali iz Črne na Veliko planino. V dvodnevni pripravi so naredili vsak po 20 do 40 kilometrov. Tudi teden dni zatem so ponovili enak trening, vendar jim je tokrat ponagajalo vreme, saj je že v soboto pričelo deževati, nič bolje pa ni bilo naslednji dan in tako so se morali predčasno vrniti v dolino. Tudi povratek je bil trening, saj so fantje tekli doberšen del. Trener Peter Lanišek je s svojimi varovanci nadvse zadovoljen. Rezultati na številnih jesenskih krosih so pokazali, da jim kon-

dicije ne manjka in da letos lahko računajo na lepo uvrstitev na tekaških tekmovanjih. Seveda pa bo nujna še materialna in finančna pomoč, kajti tekaški šport zahteva poleg čelga človeka še drugo smučarsko opremo in škoda bi bilo, da je tem mladim in perspektivnim fantom ne bi nudili. Zelo pohvalna je uvrstitev kamniških tekačev na vrstni lestvici razredov, ki so si jih pridobili v lanskem sezoni, in ki jim bo letos dala možnost dobiti boljše startne številke. Načrtno delo in rezultati upravičujejo zaupanje delovnih ljudi v kamniški občini, ki tem mladim športnikom iz svojih sredstev dajejo možnosti za uspešno delo.

Marjan Schnabl



S TRENINGA SMUČARJEV — TEKAČEV

Svit na I. športnih igrah Polikema

V Medvodah so bile v nedeljo, dne 22.9.1974, I. športne igre delavcev delovnih organizacij, združenih v ZOZD „Polikem“, na katerih je sodelovalo nad 300 sportnikov iz 10 delovnih organizacij: SAVA Kranj, DONIT Medvode, COLOR Medvode, HELIOS Domžale,

MELAMIN Kočevje, KREDA Spenica, JUB Dol, KOMMERCE Ljubljana, ARBO Ljubljana in SVIT Kamnik. Igre sta odlično organizirali delovni organizaciji COLOR in DONIT. Sportniki so se med seboj pomerili v sedmih disciplinah: malem nogometu, rokometu, strelja-

nju, namiznem tenisu, šahu, balinanju in kegljanju.

Skupni vrstni red:

1. DONIT — Medvode, 2. SAVA — Kranj, 3. HELIOS — Domžale, 6. SVIT — Kamnik.

G. I.

Šah

VELIK USPEH KARNARJA

Na šahovskem prvenstvu Slovenije se je mojstrski kandidat Marjan Karnar uvrstil v vrh prvenstvene lestvice. Osvojil je drugo mesto in si s tem pridobil pravico do uvrstitve na Vidmarjev spominski turnirju.

ZMAGAL JE STRAJHAR

Na novembrskem nagradnem brzoturnirju šahovske sekcije Solidarnosti je sodelovalo 14 domačih igralcev. To pot je zmagal Albin Strajhar, ki je oddal samo en remi in dosegel 11 in pol točke. Sledili so: 2. Boris Bavčar, 11, 3-5. Djordje Vuksanovič, Mirko Troha, in Matjaž Vrbole 9 in pol točke, 6. Franc Humar itd. Naslednji brzoturnir bodo igrali v počastitev praznika Republike.

MOJCA JE BILA PRVA

Na brzopoteznem nagradnem turnirju Solidarnosti so tekmovali tudi pionirji. Med 12 udeleženci je Mojca Hribar od 11 možnih dosegla 10 točk in osvojila prvo mesto. Sledili so 2. Samo Hajdinjak 9 točk, 3. Lado Stanič 8 in pol, 4. Dušan Grudnik, 5. Miha Hribovšek, 6. Janjka Hribovšek itd.

IZ ŠAHOVSKE ZGODOVINE

V zadnji številki mednarodne šahovske revije PROBLEM sta prof. Ivan Zika iz Kamnika in ing. Nenad Petrovič iz Zagreba prikazala delo dveh najstarejših šahovskih problemistov iz preteklega stoletja. To sta Josip Plahuta iz Batuj pri Novi Gorici in Djuro Szabo iz Zagreba. Od vsakega mojstra sta obdelala po 54 šahovskih nalog, med katerimi jih lepo število sodi v vrh svetovne problemske šahovske umetnosti.

PRVENSTVO DRUGE LIGE

Šahovska zveza Slovenije je vključila šahovsko sekcijo Solidarnost v drugo (zgodno) tekmovalno ligo, v kateri igra za prvenstvo deset ekip. Vsako ekipo deset igralcev sestavlja 6 članov, dve članici in 2 mladince. Prvenstvena srečanja se bodo začela 24. novembra.

I. Z.

Kamniški karateisti tretji

Zadnje 13. kolo budokai hrvaško-slovenske lige je bilo v dvorani osnovne šole Frana Albrehta. Nastopilo je 10 klubov iz Slovenije in Hrvaške. Zadnjega kola se niso udeležili karateisti iz Rimskih Toplic, pa so vseeno osvojili prvo mesto v tej ligi. Velik skok na lestvici so v zadnjem kolu napravili borci Zagreba. Ekipe Izole je nastopila oslabiljena, nastopili so z mlajšimi borci. Najboljši boj je bil med Zgaljardcem (Reka) in Jurišvičem (Izola), slednji je moral priznati premoč. Ekipo Kamnika je vodil Vlado Paradižnik in je dokaj uspešno nastopala v tej ligi, saj je tretje mesto vsekakor zelo lep uspeh. Kamničani so izgubili samo z ekipo Zagreba, vse druge ekipe so v tem kolu premagali.

Rezultati: Kamnik : Zagreb 0:2, Kamnik : Rimske Toplice 2:0, bb, Kamnik : Olimpija 2:0, Kamnik :

EKIPNI ZMAGOVALEC UTOK I.

V sklopu sindikalnih športnih iger je zastopan tudi avto rally. Na tem tekmovanju se zberejo ljubitelji in privrženci tega športa. Na letošnjem tekmovanju so bili tekmovalci razdeljeni v tri kategorije, in to: vozila do 850 ccm, vozila do 1300 ccm in vozila nad 1300 ccm. Najštevilnejši sta bili kategoriji do 850 in do 1300 ccm, saj je v prvi nastopilo 15 tekmovalcev, v drugi pa kar 18 tekmovalcev. Najmanj udeležencev je bilo v kategoriji nad 1300 ccm, saj so nastopili samo trije. Letos vreme ni bilo naklonjeno tekmovalcem, ves čas tekmovanja je padal močan dež. To, pa ni motilo tekmovalcev, saj so vsi, razen dveh, prispeli na cilj. Komisija za šport in rekreacijo je organizacijo zaupala AVto-moto društvu iz Kamnika, ki je tekmovanje dobro organiziralo. Nastopili so člani šestih sindikalnih organizacij. Rezultati:

Kategorija do 850 ccm: 1. Danilo Brelih, Titan, 367 točk; kategorija do 1300 ccm: 1. Martin Andrejko, Utok, 382 točk; kategorija nad 1300 ccm: 1. Franc Sršen, Utok, 390 točk. Ekipno: 1. Utok I., 1214 točk, 2. Titan, 1393 točk. bg

Zagorje 2:0, Kamnik : Reka 2:0.

Končni vrstni red: 1. Rimske Toplice 18, 2. Zagreb 17, 3. Kamnik 17, 4. Reka, 5. Zagorje 13 točk ...

V bojih budokai mladinskega absolutnega prvenstva „Kamnik 74“ je nastopilo 27 borcev in 10 klubov iz Slovenije in Hrvaške. V finale sta se uvrstila Jurišvič (Izola) in Prinčič (Piran). Prvi se je poškodoval, a je lahko nadaljeval boj. To je

izbral Prinčič in zaslužen zmagal. Za tretje in četrto mesto sta se pomerila Šemič (Olimpija) in Gruden (Hrastnik), zmagal pa je s tehnično prednostjo Gruden. Domačin Spruk si deli z drugimi 5. do 8. mesto.

Budokai karate klub Kamnik vabi mladino v svoje vrste. Treninje so pod strokovnim nadzorstvom v ponedeljek, torek in četrtek. bg

Srečanje veteranov

Na strelišču za malokalibrsko puško se je zbralo 26 veteranov — strelcev, iz Kamnika in okolice. Tekmovanje je dobro uspelo, saj so starejši dokazali, da so še vedno v dobri formi. Streljali so leže 10 strelcev. Zmagal je član strelske družine iz Komende Franc Zadrgal s 86 krogi.

V streljanju na slavnostno tarčo je zmagal Janez Tajč, ki je že drugi zmagal na takšnem tekmovanju.



ČESTITAM, LE TAKO NAPREJ!

Po končanem tekmovanju je bilo tovariško srečanje in kramljanje o uspehih, ki so jih dosegli in jih še dosegajo kamniški strelci. Veterani so izrazili željo, da bi bila taka tekmovanja vsako leto. Z veseljem se je tekmovanja udeležil tudi nekdanji tekmovalac SD „Usnjaj“ Ivan Šest, ki sedaj živi v Kranju.

Na tekmovanju so veterani dokazali, da imajo bistro oko in se jim ne-trešejo roke.

REZULTATI:

1. Franc Zadrgal, SD Komenda — 86 krogov; 2. Božo Matičič, SD Podjetje Kamnik — 80 krogov (več desetk); 3. Florjan Šunkar, SD Titan — 80 krogov.

bg

ŠPORTNI UTRINKI

Odbojka: Pred nekaj leti se je od aktivnega igranja poslovil igralec ŠKORJANC Janče. Toda ljubezen do odbojke ga je premagala, zopet redno trenira in igra prvenstvene tekme.

Odbojkarji so v dosedanjih tekmah zabeležili samo eno zmago, in to nad ekipo Novega mesta v gosteh. Doma pa so izgubili z ekipama Polskave z rezultatom 3:2 in Bledom 3:0. V šestem kolu bodo šli na gostovanje k vodeči ekipi v I. slovenski ligi ekipi Save. Trenutno so na devetem mestu.

Nogomet: Po dolgem času so nogometaši igrali prvenstveno tekmo v lepem vremenu, toda za domače je sonce premalo posijalo. Nedeljsko tekmo na domačem terenu so izgubili z rezultatom 3:2. Premagala jih je ekipa Usnarja, to trenira sedaj nekdanji trener Kamnik Polde Hacler — dobro poznanje obeh ekip. Zaradi močnega naliva in razmočenega igrišča je sodnik tekmo med Kamnikom in Kranjsko Savo prekinil v 40. minuti prvega polčasa. Gostje so vodili z 1:0.

Sedaj imajo na nogometnem igrišču tudi pokrite klopi za rezervne igralce kakor tudi za delegata tekme. Tako so pridobitev preizkusili na tekmi z Usnarjem. Tudi pri nogometaših je začel redno trenirati Marjan Mali, ljubezen do žoge in igre je zmagala, čeprav je pred nedavnim obesil kopačke na klin.

ROKOMET: Rokometašice so zaključile jesenski del prvenstva. Jesenski prvak je vrsta Kamnika v ljubljanski conski ligi. V zadnji tekmi so v gosteh premagale ekipo Šeširja z rezultatom 16:8. Upajmo, da bodo tudi v zaključnem delu prvakine in, da se bodo uvrstile v republiško ligo: lepo priložnost imajo.

Moška ekipa je trenutno na sedmem mestu v Ljubljanski conski ligi. Osvojili so deset točk v desetih tekmah:

Smučanje: Za tekači so letošnji sneg preizkusili tudi alpski smučarji; ob sobotah in nedeljah trenirajo na Veliki planini. Kakor kaže, bodo pred pričetkom glavne smučarske sezone imeli tako tekači kot alpski smučarji zadosti prevoženih kilometrov — boljša kondicija, boljši rezultati.

TENIS: Na prvenstvu teniškega kluba Kamnik je zmagal Janez Bogataj in s tem dokazal, da je bil v letošnjem letu najboljši. Poleg naslova med posamezniki je osvojil z Slegom prvo mesto v konkurenci parov. Na jakostni lestvici republiških igralcev si deli 6. mesto, vsekakor lep uspeh. Čeprav je osvojil drugo mesto na klubskem prvenstvu, Lavrič letos ni igral v finalu, premagal ga je Prešeren v polfinalu. Končna jakostna lestvica za leto 1974 je sledeča: 1. Bogataj, 2. Lavrič, 3. Prešeren, 4. Gruden, 5. Resnik M. itd.

VATERPOLO: Vaterpolisti so idigrali prvo trening tekmo, in to z ekipo Vodovodnega stolpa iz Kranja. Zmagali so kamniški vaterpolisti. Tekmovali so, katera ekipa bo prva dosegla pet golov in 3x5 golov, seveda brez časovne omejitve.

REKREACIJA: Odbor za vzdrževanje objektov je namenil odbojarsko igrišče za rekreacijsko drsanje. Nova razsvetljava bo omogočila drsanje v večernih urah, na voljo bo tudi garderoba. Upajmo, da zima ne bo preveč mila in da bodo ljubitelji drsanja prišli na svoj račun.

TTKS — Pri temeljni telesni kulturni skupnosti so člani ZKJ ustanovili aktiv. Do sedaj je evidentiranih 25 članov. Nedvomno pa bo število članov še večje, saj nekateri klubi niso poslali sporočila, koliko imajo članov. Na ustanovnem sestanku je bil izvoljen za sekretarja aktiva Jože ZAGORC, aktivni igralec košarkarskega kluba. bg

KAMNIŠKA KRONIKA

POROKE:

Marjan Bele iz Kamnika, električar, star 24 let, in Majda Kotnik iz Kamnika, trg. vajenka, stara 17 let; Miroslav Bider iz Zagorice, trg. poslovodja, star 27 let, in Vlasta Homar iz Duplice, aranžerka, stara 22 let; Frančišek Kubelj iz Bukovice, avtoklepar, star 21 let, in Vida Petelinkar iz Suhadol, uslužbenka, stara 22 let; Blaž Mošnik iz Spitaliča, priučen mizar, star 23 let, in Marija Piskar, iz Motnika, delavka, stara 20 let; Franc Skubi iz Dragomlja, soboslikar, star 26 let, in Marija Avguštin iz Suhadol, prodajalka, stara 23 let; Anton Vidmar iz Kamnika, avtomehanik, star 24 let, in Angela Kemperl iz Zupanjih njiv, tkalka, stara 26 let; Franc Vidmar iz Hriba, posestnik, star 22 let, in Jožica Osolnik iz Tuhinja, delavka, stara 18 let.

SMRTI

Franc Ahlin iz kamnika, kurjač, star 45 let; Pavla Arbajtar iz Črne, gospodinja, stara 48 let; Marija Bremsak iz Gmajnice, kmetica, stara 72 let; Frančiška Burja iz Srednje vasi, gospodinja, stara 77 let; Marija Cedilnik iz Kamnika, družinska upokojenka, stara 87 let; Franc Cestnik iz Mekinj, osebni upokojenec, star 66 let; Jože Gregorič iz Kamnika, osebni upokojenec, star 57 let; Jožefa Kropivšek iz Zg. Motnika, prevžitkarica, stara 84 let; Andrej Marin iz Komende, osebni upokojenec, star 69 let; Viktorija Matičič iz Kamnika, družin. upokojenka, stara 86 let; Janez Omovšek iz Podstudenca, rudarski nadzornik, star 47 let; Mijo Perčič iz Laz, upokojenec, star 44 let; Ana Pirc iz Kamnika, gospodinja, stara 77 let; Frančiška Prelesnik iz Kamnika, inv. upokojenka, stara 55 let; Vida Repnik iz Kamnika, gospodinja, stara 44 let; Alojzij Spruk iz Gozda, osebni upokojenec, star 71 let; Ivana Spruk iz Podstudenca, kmečka delavka, stara 81 let; Leopold Suštar iz Kamnika, osebni upokojenec, star 73 let; Antonija Tomplak iz Spitaliča, gospodinja, stara 54 let; Jožef Uršič iz Zagorice, osebni upokojenec, star 63 let; Marija Zarnik iz Most, gospodinja, stara 51 let.

Opomba: Pri poročilih matičnih dejstev za mesec avgust se je pri zakonskem paru CURK Alojz in GRINTAL Milena vrinila pomota, ki jo s tem popravljamo.